

An Roinn Oideachais
agus Scileanna

Nuatheangacha lasachta na Sraithe Sóisearaí

Clár Ábhar

Leathanach 3

Intreoir don tsraith shóisearach

Leathanach 4

Réasúnaíocht

Leathanach 6

Aidhm

Leathanach 7

Forbhreathnú: Naisc

Ráitis Foghlama
Nuatheangacha Iasachta agus Príomhscileanna

Leathanach 11

Forbhreathnú: Cúrsa

Leathanach 14

Lonchais maidir le scoláirí

Torthaí foghlama

Leathanach 19

Measúnú agus tuairisciú

Leathanach 25

Aguisín A

Eiseamláirí Nuatheangacha Iasachta a Fhorbairt

Leathanach 38

Aguisín B

Leibhéil Chomhchoiteanna Tagartha an Chreata Chomhchoitinn Tagartha Eorpaigh – scála domhanda

Leathanach 40

Aguisín C

Na Leibhéil Chomhchoiteanna Tagartha – an eangach féinmheasúnaithe

Intreoir don tsraith shóisearach

In oideachas na sraithe sóisearaí cuirtear an scoláire ag croilár an eispéiris oideachasúil, á chumasú le páirt ghníomhach a ghlacadh ina phobal féin agus sa tsochaí, agus á chumasú freisin le tabhairt faoin bhfoghlaim go seiftiúil agus go muiníneach i ngach gné agus ag gach céim dá shaol. Tá an tsraith shóisearach uileghabhálach i dtaca le gach scoláire. Sa tsraith shóisearach cuirtear le comhionannas deise, rannpháirtíochta agus torthaí do chách.

Sa tsraith shóisearach cuirtear nasc níos fearr leis an bhfoghlaim ar fáil don scoláire mar go ndírítear ar chaighdeán na foghlama. Déantar eispéiris a sholáthar don scoláire atá mealltach agus taitneamhach, agus bainteach lena shaol. Eispéiris d'ardchaighdeán iad seo, cuireann siad go díreach le folláine fhisiciúil, mheabhrach agus shóisialta an fhoghlaimora, agus, de réir mar is féidir, cuireann siad deiseanna ar fáil le hinniúlachtaí agus le buanna an fhoghlaimora a fhorbairt maidir le cruthaitheacht, nuálaíocht agus fontar. I gclár shraith shóisearach an fhoghlaimora tógtar ar a bhfuil foghlamtha aige cheana, tugtar tacaíocht do chur chun cinn a chuid foghlama, agus tacaítear leis chun na scileanna foghlama a fhorbairt a chabhróidh leis tabhairt faoi dhúshlán an tsaol lasmuigh den scoil.

Réasúnaíocht

Cuireann staidéar na nuatheangacha iasachta ar chumas an scoláire tógáil ar an bhfoghlaim teanga a rinne sé i mBéarla agus i nGaeilge sa bhunscoil agus tuilleadh forbartha a dhéanamh ar a scileanna i dteangacha a úsáid agus i dtaitneamh a bhaint as teangacha a úsáid. Tá fáil ag gach scoláire ar fhoghlaim teanga, rud a chuireann lena fhás cognaíoch, pearsanta agus sóisialta ach feabhas a chur ar a scileanna cumarsáideacha agus smaointeoireachta agus ar a rannpháirtíocht i sochaí dhomhanda. Chomh maith leis sin, tá an cumas chun cumarsáid a dhéanamh sa mháthairtheanga agus i dteangacha iasachta i measc na n-ocht bPríomhinniúlacht d'Fhoghlaim ar feadh an tSaoil a shainaithin an tAontas Eorpach agus Comhairle na hEorpa sa bhliain 2006¹.

Forbraítear feachtas ghinearálta an scoláire ar theangacha de bharr foghlaim teanga. Feabhsaíonn sí an cumas atá aige chun anailís a dhéanamh ar an dóigh a n-oibríonn teanga, chun comparáid a dhéanamh idir teangacha agus chun machnamh a dhéanamh ar an dóigh a bhfoghlaimíonn sé teangacha. Bíonn tionchar dearfach aige sin ar a scileanna céad teanga agus ar a fhoghlaim teanga amach anseo.

Agus teangacha iasachta á bhfoghlaim aige, tá páirt ghníomhach á ghlacadh ag an scoláire i ngníomhaíochtaí agus i dtascanna ina gcomhtháthaítear na cúig scil teanga: éisteacht, léitheoireacht, labhairt, idirghníomhú cainte agus scríbhneoireacht. Mar thoradh air sin, is le neamhspleáchas, le muinín agus le cruthaitheacht níos mó a dhéanann sé cumarsáid. Ós rud é gur gníomhaíocht shóisialta agus gníomhaíocht phearsanta atá san fhoghlaim agus mar gur cuid lárnach de theanga í cumarsáid, is iomaí deis atá ag an scoláire agus é ag foghlaim teangacha oibriú le daoine eile ar mhaithe lena scileanna teanga a fhorbairt agus spriocanna cuí a bhaint amach.

Gné bhunúsach de theangacha is ea go dtugtar deis don scoláire teacht ar shaolta nua agus ar bhealaí difriúla smaointeoireachta leo. Feabhsaítear forbairt chognaíoch an scoláire freisin leis an eolas soch-chultúrtha agus leis an bhfeachtas idirchultúrtha a fhorbraítear dá bharr sin. Forbraíonn an scoláire tuiscint níos cuimsithí ar a chultúr féin agus léiríonn aige don éagsúlacht ach machnamh a dhéanamh ar chultúir eile agus comparáidí a dhéanamh.

Ina theannta sin, tugtar léargas níos fearr ar an saol don scoláire agus cuirtear ar a chumas scil foghlama ar feadh an tsaol a fhorbairt le haghaidh oideachais, fóillíochta agus oibre, agus dearcadh dearfach a fhorbairt i leith teangacha agus cultúir eile. Bíonn ról tábhachtach ag teicneolaíochtaí nua-aimseartha i bhfoghlaim teanga agus in úsáid teanga a dhéanamh níos éasca agus níos taitneamhaí d'fhoghlaimíochtaí ach teacht ar fhaisnéis agus ar chumarsáid le daoine a éascú ar fud an domhain.

Sochaí ilteangach atá sa tsochaí ina mairimid anois. Ní mór do mhuintir na hÉireann a gcumas teanga a mhéadú agus ilteangachas (cumas an duine chun cumarsáid a dhéanamh i níos mó ná teanga amháin) a chothú. Cé gur teanga idirnáisiúnta é an Béarla, beidh buntáistí cultúrtha agus iomaíochas againn má tá eolas againn ar theangacha eile.

¹ Moladh 2006/962/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Nollaig 2006 maidir leis na príomhinniúlachtaí d'fhoghlaim ar feadh an tsaol [Irisleabhar Oifigiúil L 394 de 30.12.2006]

I roinnt mhaith staidéar a rinneadh go dtí seo, deimhnítear na buntáistí a bhaineann leis an dátheangachas agus leis an ilteangachas. Is fearr feidhmíocht an scoláire a fuair blaiseadh d'fhoghlaim teanga sna luathbhlianta ná feidhmíocht an scoláire sin nach bhfuair an blaiseadh sin. Ní hé amháin go mbaineann an fheidhmíocht sin le scileanna ó bhéal, baineann sí leis an matamaitic freisin. Taispeánann sé cineálacha feabhsaithe cumais i réimsí amhail réiteach fadhbanna, iltascáil, cruthaitheacht agus aitheantas patrún².

Tabhair faoi deara gur forbraíodh an tsonraíocht seo mar chreat a úsáidfead le Fraincis, Gearmáinis, Iodáilis agus Spáinnis na sraithe sóisearaí a theagasc mar Nuatheangacha Iasachta.

Soláthraítear sna heiseamláirí teanga sampla mionsonraithe den chaoi a n-úsáidfidh múinteoir an tsonraíocht chun pleanáil le haghaidh teagaisc agus foghlama.

² Feic García, Ofelia (2009). *Bilingual Education in the 21st Century: A Global Perspective*. Malden, MA agus Oxford, an Ríocht Aontaithe: Wiley-Blackwell. lgh 93-108.

Aidhm

Is é aidhm na sonraíochta le haghaidh Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí scileanna cumarsáideacha teanga a fhorbairt atá ag teacht den chuid is mó le banda A (A1 go A2, Úsáideoir Bunúsach) den Chreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach le haghaidh Teangacha agus lena thuairisceoirí. Aidhm eile atá leis ná cur ar chumas an scoláire an t-idirspheáchas idir teanga agus cultúr a fhiosrú, forbairt a dhéanamh ar an léirthuisicint atá aige dá ábhartha atá teangacha³ dá shaol chun críocha pearsanta, sóisialta, oideachasúla, gairme agus fóillíochta, agus taitneamh a bhaint as foghlaim teanga.

Le bheith níos sonraíche spreagann sí an scoláire:

- páirt ghníomhach a ghlacadh i ngníomhaíochtaí agus i dtascanna teanga lena bhforbraítear an cumas chun an teanga scríofa agus an teanga labhartha a thuiscint
- cumarsáid a dhéanamh go héifeachtach agus go muiníneach sa sprioctheanga i gcomhthéacsanna coitianta trí mheáin éagsúla
- forbairt a dhéanamh ar a chumas chun struchtúir chuí agus stór focal cuí a úsáid chun críche cumarsáide, idir chumarsáid i scríbhinn agus chumarsáid ó bhéal
- taitneamh a bhaint as taithí foghlama teanga a thabharfaidh cabhair agus spreagadh dó leanúint ar aghaidh ag foghlaim teangacha sa todhchaí
- bheith athmhachnamhach agus neamhspleách ina fhoghlaim teanga agus páirt ghníomhach a ghlacadh i monatóireacht agus i measúnú a dhéanamh ar an dul chun cinn atá déanta aige
- léirthuisicint a ghnóthú dá chultúr féin agus do chultúir eile
- forbairt a dhéanamh ar scileanna is féidir a chur i bhfeidhm maidir le réimsí eile staidéir agus saoil.

3 Comhairle na hEorpa, *An Creat Comhchoiteann Tagartha Eorpach le haghaidh Teangacha: Learning, teaching, assessment* (Cambridge, Cambridge University Press, 2001). Tá an téacs iomlán ar fáil ar shuíomh gréasáin Chomhairle na hEorpa: www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf

Forbhreathnú: Naisc

Léirítear i dTáblaí 1 agus 2 ar na leathanaigh seo a leanas an chaoi a bhfuil Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí nasctha le gnéithe lárnacha den fhoghlaim agus den teagasc sa tsraith shóisearach.

Tábla 1: Naisc idir Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí agus na Ráitis Foghlama

RÁITIS FOGHLAMA

An ráiteas	Samplaí d'fhoghlaim ábhartha
RF 2 Éistean, labhraíonn, léann agus scríobhann an scoláire sa T2 agus i dteanga amháin eile ag leibhéal inniúlachta atá ag teacht lena c(h)umas féin.	Forbróidh an scoláire a chumas cumarsáide teanga ach páirt ghníomhach a ghlacadh i ngníomhaíochtaí agus i dtascanna teanga sna scileanna comhtháite teanga: éisteacht, léitheoireacht, labhairt, idirghníomhú cainte agus scríbhneoireacht.
RF 6 Tuigeann an Tuigeann an scoláire mar a chuireann luachanna, creidiúintí agus traidisiúin éagsúla leis na pobail agus leis an gcultúr ina maireann sé/sí agus tá meas aige/aici orthu.	Déanfaidh an scoláire machnamh ar na luachanna, ar na creidimh agus ar na traidisiúin a bhaineann le cultúr eile. Trína dhéanamh seo, gnóthóidh sé léargas níos cuimsithí ar a chultúr féin agus forbróidh sé dearcadh dearfach i leith na héagsúlachta chomh maith le meas agus fiosracht faoin éagsúlacht. Chomh maith leis sin, forbróidh sé feasacht ar an tsochaí ilteangach ilchultúrtha ina maireann sé agus léirthuisicint di.
RF 16 Déanann an scoláire cur síos ar phatrúin agus ar choibhneasa agus déanann sé/sí iad a léiriú, a léirmhíniú, a thuar agus a mhíniú.	Foghlaiméoidh an scoláire an dóigh a n-oibríonn an sprioctheanga; déanfaidh sé iniúchadh, cur síos agus míniú ar phatrúin amhail ord na bhfocal, deirí focal, tógáil abairtí agus an córas briathra. Ach comparáid a dhéanamh idir an sprioctheanga agus teangacha eile atá aige, scrúdóidh an scoláire an caidreamh idir teangacha agus gnóthóidh sé léargas níos cuimsithí ar an dóigh a n-oibríonn a theanga féin.
RF 24 Úsáideann an scoláire an teicneolaíocht agus uirlisí na meán digiteach chun foghlaim, chun cumarsáid a dhéanamh, chun obair agus chun smaoinemh go comhoibríoch agus go cruthaitheach ar bhealach freagrach agus eiticíúil.	Úsáidfidh an scoláire teicneolaíochtaí digiteacha chun teacht ar fhaisnéis a bhaineann leis an sprioctheanga agus leis an sprioc-chultúr, chun oibriú le raon formáidí (formáidí scríofa, fuaime, físe) agus chun cumarsáid a dhéanamh le cainteoirí na sprioctheanga ach uirlisí cuí a úsáid ar bhealach freagrach eiticíúil.

PRÍOMHSCILEANNA

I dteannta a n-inneachair agus a n-eolais shonraigh, tugann ábhair agus gearrchúrsaí na sraithe sóisearaí deiseanna don scoláire chun réimse leathan príomhscileanna a fhorbairt. Tá deiseanna ann chun tacú leis na príomhscileanna uile sa chúrsa seo ach tá roinnt díobh a bhfuil tábhacht ar leith leo. Sainaithnítear sna samplaí thíos roinnt de na gnéithe a bhaineann le gníomhaíochtaí foghlama sna Nuatheangacha Iasachta. Chomh maith leis sin, is féidir leis an múinteoir a lán de na gnéithe eile de phríomhscileanna ar leith a fhí isteach ina chuid pleanála don seomra ranga. Leagtar amach na hocht bpríomhscil go mion i bPríomhscileanna na Sraithe Sóisearaí.

Díríonn curaclam na sraithe sóisearaí ar ocht bpríomhscil:

- a bheith cruthaitheach
- a bheith liteartha
- a bheith uimheartha
- cumarsáid
- eolas agus smaointeoireacht a bhainistiú
- mé féin a bhainistiú
- fanacht folláin
- obair le daoine eile

Fíor 1: Príomhscileanna na Sraithe Sóisearaí

Tábla 2: Naisc idir Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí agus na Príomhscileanna

An príomhscil	Gné na príomhscile	Gníomhaíocht foghlama an scoláire
A bheith liteartha	Mo theanga labhartha a fhorbairt	Glacfaidh an scoláire páirt i ngníomhaíochtaí agus i dtascanna cumarsáideacha atá fiúntach thar gach snáithe. Foghlaimeoidh sé le cumarsáid éifeachtach mhúiníneach a dhéanamh sa sprioctheanga i gcomhthéacsanna coitianta.
Mé féin a bhainistiú	Bheith in ann machnamh a dhéanamh ar mo chuid foghlama féin	I ngach snáithe déanfaidh an scoláire monatóireacht, machnamh agus measúnú ar an dul chun cinn atá déanta aige trí aiseolas ó dhaoine eile a mheas agus trí fhéinmheasúnú.
Fanacht folláin	A bheith dearfach faoin bhfoghlaim	I ngach snáithe forbróidh an scoláire dearcadh dearfach i leith na foghlama teanga de réir mar a phléann sé leis an éagsúlacht agus a dhéanann sé machnamh ar a chuid éachtaí.
Eolas agus smaointeoireacht a bhainistiú	Teicneolaíocht dhigiteach a úsáid chun ábhar a rochtain, a bhainistiú agus a chomhroinnt	I ngach snáithe úsáidfidh an scoláire raon teicneolaíochtaí digiteacha chun taighde agus bainistiú a dhéanamh ar inneachar agus chun cumarsáid a dhéanamh.
A bheith uimheartha	Patrúin, treochearta agus coibhneasa a fheiceáil	I ngach snáithe tabharfar lear deiseanna don scoláire coincheapa a threisiú le rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí teanga, mar shampla, aithint uimhreacha, seicheamhú, dáta, am, luach, tomhas, céatadán. Chomh maith leis sin, tabharfaidh sé patrúin teanga agus chultúrtha agus treochearta teanga agus cultúrtha faoi deara de réir mar a fhorbraíonn sé a fheasacht teanga agus idirchultúrtha.
A bheith cruthaitheach	Roghanna a fhiosrú	I ngach snáithe beidh deiseanna ag an scoláire roghanna malartacha a fhiosrú agus roghanna a dhéanamh de réir mar a ghlacann sé páirt i ngníomhaíochtaí cumarsáideacha agus a éiríonn sé ina fhoghlaimoir níos neamhspleáiche.
Obair le daoine eile	Foghlaim le daoine eile	I ngach snáithe glacfaidh an scoláire páirt in obair i mbeirteanna, in obair ghrúpa agus i bpiarmheasúnú
Cumarsáid	Teanga a úsáid	I ngach snáithe éireoidh an scoláire cleachta ar an teanga a bhaineann le gnáth-idirghníomhaíocht sa seomra ranga. Úsáidfean an sprioctheanga mar an príomh-mheán teagaisc agus foghlama.

Forbhreathnú: Cúrsa

Tá an tsonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí dírithe ar 200 uair ar a laghad de rannpháirtíocht an scoláire ar an gclár ama agus tá sí eagraithe de réir trí shnáithe chomhtháite: **Cumas Cumarsáide, Feasacht Teanga**, agus **Eolas Soch-chultúrtha agus Feasacht Idirchultúrtha**.

Tá na snáitheanna sin miondealaithe tuilleadh agus gnéithe déanta díobh agus sonraítear freisin na torthaí foghlama a bhaineann le gach gné.

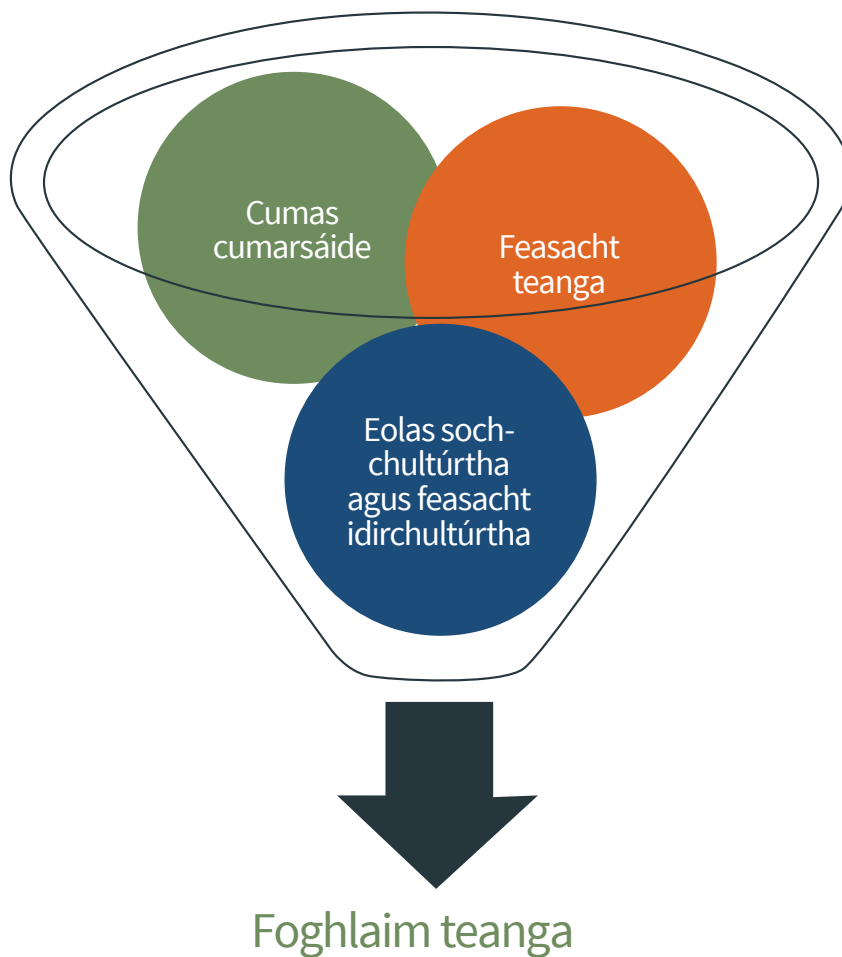
Tugtar tacaíocht ghníomhach d'fhoghlaim teanga an scoláire nuair a dhéantar a **Chumas Cumarsáide, Feasacht Teanga** agus **Eolas Soch-chultúrtha agus Feasacht Idirchultúrtha** a fhorbairt ar bhealach comhtháite.

Baineann an snáithe, Cumas Cumarsáide, le cumas an scoláire chun cumarsáid fhollasach a dhéanamh sa sprioctheanga a fhorbairt. Cuirtear san áireamh sa snáithe sin cúig ghné lena léirítear na cúig scil teanga: éisteacht, léitheoireacht, labhairt, idirghníomhú cainte agus scríbhneoireacht. Sa dara snáithe, Feasacht Teanga, feabhsaítear feasacht ghinearálta an scoláire ar theangacha. Cuirtear na trí ghné seo san áireamh ann: machnamh a dhéanamh ar an gcaoi a n-oibríonn an sprioctheanga, comparáid a dhéanamh idir an sprioctheanga agus teangacha eile atá ag an scoláire agus machnamh a dhéanamh ar a straitéisí foghlama teanga féin. Sa tríú snáithe, Eolas Soch-chultúrtha agus Feasacht Idirchultúrtha, tugtar rochtain don scoláire ar ghnéithe nua cultúrtha agus spreagtar é le machnamh a dhéanamh ar a chultúr féin. Déantar forbairt leis na trí ghné den snáithe sin ar eolas an scoláire ar na tíortha agus ar na cultúir a bhaineann leis na sprioctheangacha agus cuirtear ar a chumas comparáidí a dhéanamh idir a thír agus a chultúr féin agus tíortha agus cultúir eile.

Teagasc agus foghlaim chomhtháite

Cé go leagtar amach na torthaí foghlama a bhaineann le gach snáithe astu féin sa tsonraíocht seo, níor chóir go dtuigfí as sin go bhfuil staidéar le déanamh ar na snáitheanna ina n-aonar. Déantar rannpháirtíocht agus foghlaim an scoláire a bharrfheabhsú trína thaithí iomlán comhtháite ar Cumas Cumarsáide, ar Feasacht Teanga, ar Eolas Soch-chultúrtha agus ar Feasacht Idirchultúrtha. Mar an gcéanna, leabaíodh an ghramadach, an chomhréir agus an fuaimniú le go dteagascfaí na gnéithe sin den fhoghlaim teanga i gcomhthéacs cumarsáideach. Léiríonn Fíor 2 thíos an gaol idir na trí shnáithe.

Fíor 2: An gaol idir na trí shnáithe

Dul chun cinn

Curaclam na bunscoile

Is curaclam comhtháite é Curaclam Teanga na Bunscoile (2015), agus is ionann struchtúr agus comhpháirteanna an churaclaim do Ghaeilge agus do Bhéarla. Aithnítear ann go gcabhrófar leis an bpáiste scileanna a fhorbairt i dteanga eile má fhorbraíonn sé scileanna i dteanga amháin. Ní hé amháin go bhfuiltear ag iarraidh leis cumas cumarsáide i nGaeilge agus i mBéarla a fhorbairt, táthar ag iarraidh leis freisin forbairt a dhéanamh ar spéis ar feadh an tsaoil san fhoghlaim teanga agus ar ghrá don fhoghlaim teanga ar mhaithe le taitneamh agus le saibhriú pearsanta. Tá sé mar aidhm aige feacht ar theanga agus léirthuisicint d'ábhar agus do struchtúr na teanga a chothú i measc páistí. Cé go ndírítear go príomha ar chumarsáid fhollasach agus go dteagasctar an páiste tríd an sprioctheanga, is ann do sholáthar le haghaidh teagasc follasach foirme freisin, lena n-áirítear gnéithe áirithe den ghramadach. Tá sé mar aidhm ag an gcuraclam cabhrú leis an bpáiste a bheith ina fhoghlaimoir spreagtha neamhspleách teanga. Tagann gach ceann de na gnéithe sin de Churaclam Teanga na Bunscoile leis an réasúnaíocht taobh thiar den tsonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí agus le haidhmeanna na sonraíochta. Ina theannta sin, réitíonn siad an bealach don scoláire le teangacha breise a fhoghlaim sa tsraith shóisearach agus ina diaidh. Mar an gcéanna, beidh scileanna ag an scoláire nach bhfuil Gaeilge ná Béarla mar mháthairtheanga aige ar féidir leis tógáil orthu agus beidh feacht aige ar theanga agus ar a struchtúr a bheidh sé ábalta a úsáid agus é ag tabhairt faoi Nuatheanga Iasachta sa tsraith shóisearach.

An tsraith shinsearach

De réir mar a théann an scoláire ar aghaidh ón tsraith shóisearach go dtí an tsraith shinsearach, tugtar go leor deiseanna dó tógáil ar a thaithí foghlama teanga roimhe sin. I gcás roinnt mhaith scoláirí, is san Idirbhliain a thosaíonn na deiseanna sin. Is bliain í ina bhféadfadh an scoláire an teanga agus na cultúir ghaolmhara ar a ndearna sé staidéar sa tsraith shóisearach a fhiosrú níos mó agus/nó is bliain í ina bhféadfadh sé teanga nua a fhoghlaim. Bainfidh an scoláire a roghnaíonn staidéar a dhéanamh ar nuatheanga iasachta don Ardteistiméireacht leas as an leanúnachas agus as an ailíniú dlúth idir na trí shnáithe sa tsraith shóisearach agus cuspóirí iompraíochta na hArdteistiméireachta um Inniúlacht Chumarsáideach Bhunúsach, um Fheacht Teanga agus um Fheacht Chultúrtha. Ag tógáil dóibh ar thorthaí foghlama Nuatheangacha Iasachta na sraithe sóisearaí, is é aidhm na siollabas Ardteistiméireachta tuilleadh forbairt a dhéanamh ar neamhspleáchas an fhoghlaimora agus cabhrú leis an scoláire straitéisí a fhorbairt le haghaidh foghlaim éifeachtach teanga. Anuas air sin, is cuid dhílis de Ghairmchlár na hArdteistiméireachta agus den Ardteistiméireacht Fheidhmeach í nuatheanga iasachta a fhoghlaim.

Ionchais maidir le scoláirí

Is scáth-théarma é *ionchais maidir le scoláirí* a nascann torthaí foghlama le samplaí anótáilte de shaothar scoláirí. Nuair a bheidh múinteoirí, scoláirí nó tuismitheoirí ag scrollú síos trí na torthaí foghlama, beidh nasc ar fáil uaireanta le samplaí oibre a bhaineann le toradh foghlama ar leith nó le grúpa de thorthaí foghlama. Roghnófar na samplaí de shaothar scoláirí chun ionchais a léiriú agus beidh tráchtanna múinteoirí leo. Cuimseoidh na samplaí seo obair atá:

- ag teacht leis na hionchais
- os cionn na n-ionchas
- thar barr ar fad

Is é an cuspóir atá leis na samplaí de shaothar scoláirí go dtaispeánfar iontu a oiread atá na torthaí foghlama á mbaint amach. Forbrófar de réir a chéile samplaí de shaothar scoláirí a d'anótáil múinteoirí. Tabharfaidh na samplaí de shaothar scoláirí atá nasctha leis na torthaí foghlama idir thráchtanna agus léargais a thacaíonn le difreáil freisin.

Torthaí foghlama

Is ráitis iad na *torthaí foghlama* a chuireann síos ar an eolas, ar an tuiscint, ar na scileanna agus ar na luachanna ba chóir don scoláire a bheith ábalta a thaispeáint i ndiaidh dó staidéar a dhéanamh ar na Nuatheangacha Iasachta sa tsraith shóisearach. Ar fud gach ceann de na snáitheanna, ba cheart gach deis a thabhairt don scoláire meáin éagsúla a úsáid chun an méid atá foghlamtha acu a thaispeáint agus a chur i láthair

Ag leibhéal comónta a chuirtear Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí ar fáil. Forbraíodh na torthaí foghlama atá leagtha amach sna táblaí seo a leanas, dá bhrí sin, mar thorthaí neamhshrianta a bhainfeadh le gach scoláire. Tá siad oiriúnach do theagasc difreáilte, d'fhoghlaim dhifreáilte agus do mheasúnú difreáilte.

Den chuid is mó, tá na torthaí foghlama ag teacht le banda A den Chreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach (A1-A2) agus, faoi mar atá leagtha amach anseo, léirítear iontu na torthaí don scoláire ag deireadh na dtrí bliana staidéir. Is le haghaidh trí bliana atá na torthaí foghlama agus mar sin de, cé nach mbeidh torthaí foghlama a ndírítear orthu ag pointe ama ar leith 'curtha i gcrích' fós, leanfaidh siad orthu ag tacú le foghlaim an scoláire sna Nuatheangacha Iasachta go dtí deireadh na sraithe sóisearaí.

Tá uimhir le gach toradh laistigh de gach snáithe. Tá sé i gceist go gcabhródh an t-uimhriú le planáil an mhúinteora agus ní sheasann sé d'ordlathas tábhachta ar bith trasna na dtorthaí iad féin.

Déantar cur síos soiléir sna torthaí foghlama ar na nithe a mheastar go mbainfidh an scoláire amach agus ar na nithe ba chóir go mbeadh sé ábalta a dhéanamh sa sprioctheanga. Tagraítear iontu do réimsí sonracha úsáid teanga (úsáid phoiblí, phearsanta agus oideachasúil) atá oiriúnach d'aois an scoláire agus don taithí atá aige.

Snáithe 1: Cumas Cumarsáide

I g**Cumas Cumarsáide**, cuirtear ar chumas an scoláire cumarsáid a dhéanamh sa sprioctheanga chun críocha fiúntacha. Sa snáithe seo glacann an scoláire páirt i ngníomhaíochtaí agus i dtascanna teanga lena mbaineann na scileanna comhtháite teanga seo: éisteacht, léitheoireacht, labhairt, idirghníomhú cainte agus scríbhneoireacht.

Torthaí Foghlama

Gnéithe	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
Éisteacht	1.1 topaic ghinearálta an chomhrá a shainaithint i dtopaicí coitianta nuair a chuirtear in iúl í go soiléir 1.2 focail agus frásaí atá bainteach le réimsí tábhachtacha agus taithí láithrí agus a úsáidtear go minic a aithint, lena n-áirítear an teanga a úsáidtear i ngnáth-idirghníomhaíocht sa seomra ranga 1.3 faisnéis shonrach a shainaithint i dtéacsanna a bhaineann le topaicí coitianta amhail fógraí, comhráite, míreanna simplí nuachta 1.4 spreagthaí fuaime ar nós amhrán, comhráite agus fógrán a fhoinsíú, a roghnú agus a chomhroinnt trí theicneolaíochtaí digiteacha cuí
Léitheoireacht	1.5 an bhrí atá le focail choitianta agus le frásaí coitianta a aithint, lena n-áirítear comharthaí agus fógraí laethúla in áiteanna poiblí 1.6 an bhrí ghinearálta atá le téacs ar thopaicí coitianta a thuiscint 1.7 faisnéis shonrach a shainaithint i raon téacsanna ina ndéileáiltear le topaicí coitianta 1.8 téacsanna dílse a fhoinsíú agus a úsáid chun topaicí ábhartha a fhiosrú trí raon meán
Labhairt ⁴	1.9 focail a fhuaimniú le dóthain cruinnis agus le tuin chainte chuí ionas go dtuigfead é 1.10 tuairiscí, cuir i láthair nó fógraí simplí ar thopaicí coitianta a chur in iúl

⁴ Déantar idirdhealú sa Chreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach idir na scileanna labhartha a bhaineann le labhairt agus idirghníomhú cainte

Torthaí Foghlama

Gnéithe	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
Idirghníomhú cainte	1.11 idirghníomhú i ngnáth-chomhráite le fuaimníú agus le tuin chainte atá soiléir go leor ionas go dtuigfear é agus le teanga neamhbhriathartha chúí
	1.12 leaganacha múinte simplí, amhail beannachtaí, buíochas agus cur in aithne, a úsáid i gcásanna foirmiúla agus neamhfhoirmiúla, agus freagairt go cuí dóibh
	1.13 ceisteanna a chur agus a fhreagairt, agus smaointe, mothúcháin agus faisnéis a mhalartú ar thopaicí coitianta i gcúrsaí laethúla
	1.14 uimhreacha a thuiscint agus iad a úsáid de réir mar is cuí i gcúrsaí laethúla, amhail siopadóireacht, uimhreacha a mhalartú, eachtraí a chur in ord
	1.15 páirt a ghlacadh i ngnáth-idirghníomhaíocht sa seomra ranga amhail obair i mbeirteanna agus obair ghrúpa, ceisteanna a chur, páirt a ghlacadh i gcluichí agus i ngníomhaíochtaí teanga, cabhair agus athrá a iarraidh nuair is gá
	1.16 cumarsáid a dhéanamh le daoine eile ó bhéal ach teicneolaíochtaí digiteacha ar nós na meán sóisialta a úsáid
Scríbhneoireacht	1.17 focail a scríobh agus abairtí gearra a chruthú go cruinn ar thopaicí laethúla ach meáin éagsúla (ríomhphoist, litreacha, blaganna, cártaí poist...) a úsáid
	1.18 sraith frásaí agus abairtí atá ceangailte le nascóirí simplí amhail ach, agus, nó, mar a scríobh
	1.19 téacsanna a chruthú ⁵ faoi ghnéithe dá shaol agus faoi thopaicí a bhfuil spéis aige iontu, amhail teaghlach agus cairde, an scoil, laethanta saoire, gníomhaíochtaí fóillíochta, faisean, spórt, daoine mór le rá
	1.20 tuairiscí gearra a scríobh faoi imeachtaí, faoi ghníomhaíochtaí agus faoi thaithí phearsanta a tharla san am atá thart, atá ag tarlú faoi láthair nó a tharlóidh amach anseo, mar aon le téacsanna samhlaíochta a scríobh
	1.21 foirmeacha atá ábhartha dá aoisghrúpa agus dá thaithí a chomhlánú
	1.22 téacsanna a tháirgeadh agus a chur in eagar agus idirghníomhú le daoine eile ach teicneolaíochtaí digiteacha cuí a úsáid

5 Is ionann 'téacs' agus gach táirge úsáide teanga, lena n-áirítear téacs labhartha, scríofa agus digiteach

Snáithe 2: Feasacht Teanga

I bhFeasacht Teanga, feabhsaítear an fheasacht ghinearálta atá ag an scoláire ar theangacha. Sa snáithe seo déanann sé anailís ar an gcaoi a n-oibríonn an sprioctheanga, déanann sé comparáid idir na teangacha atá aige (Béarla, Gaeilge agus/nó máthairtheanga) agus déanann sé machnamh ar a straitéisí foghlama teanga féin.

Torthaí Foghlama

Gnéithe	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
Machnamh a dhéanamh ar an gcaoi a n-oibríonn an sprioctheanga	2.1 patrúin teanga amhail ord na bhfocal, an córas briathra, ainmfhocail, aidiachtaí agus gnásanna litrithe agus poncaíochta a aithint agus cur síos a dhéanamh orthu agus iad a úsáid
	2.2 an fhoghlaim teanga ar fad a chur i bhfeidhm ar ghníomhaíochtaí cruthaitheacha, amhail dánta simplí, póstaeir, cur i láthair, cluichí agus drámaíocht a tháirgeadh
	2.3 an chaoi a dtéann gnásanna inscne agus sóisialta i bhfeidhm ar úsáid na sprioctheanga a aithint
An sprioctheanga a chur i gcomparáid le teangacha eile atá ar eolas aige	2.4 cosúlachtaí agus difríochtaí a shainaithint idir fuaimniú, tuin chainte agus rithim na sprioctheanga agus fuaimniú, tuin chainte agus rithim teangacha eile atá aige
	2.5 comparáid a dhéanamh idir gramadach agus stór focal na sprioctheanga agus iad sin i dteangacha eile atá aige, agus naisc agus idirdhealuithe á ndéanamh de réir mar is cuí
Machnamh a dhéanamh ar an gcaoi a bhfoghlaimíonn sé teangacha	2.6 a straitéisí roghnaithe foghlama teanga a shainaithint, a chomhroinnt agus a mhíniú
	2.7 monatóireacht agus measúnú a dhéanamh ar a fhoghlaim féin ach úsáid a bhaint as aiseolas a fhaigheann sé chun machnamh a dhéanamh ar ar gá dó a dhéanamh chun feabhas a chur air agus spriocanna a leagan síos le haghaidh feabhais

Snáithe 3: Eolas Soch-chultúrtha agus Feasacht Idirchultúrtha

In **Eolas Soch-chultúrtha agus Feasacht Idirchultúrtha**, tugtar rochtain don scoláire ar ghnéithe nua cultúrtha agus spreagtar é le machnamh a dhéanamh ar a chultúr féin. Sa snáithe seo faigheann an scoláire eolas cultúrtha ar an spriochtír/na spriochtíortha agus spreagtar é le comparáid a dhéanamh idir cultúir eile agus a chultúr féin.

Torthaí Foghlama

Gnéithe	Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire
Foghlaim faoi fhíricí ábhartha, faoi dhaoine, faoi áiteanna agus faoi stair na tíre/na dtíortha a bhaineann leis an sprioctheanga	3.1 roinnt gnéithe de thír/thíortha na sprioctheanga, amhail gnéithe geografacha, an aimsir, áiteanna agus sainchomharthaí agus bia, a ainmniú agus cur síos a dhéanamh orthu
	3.2 fíricí agus figiúirí a bhaineann le tír/tíortha na sprioctheanga a aimsiú agus a úsáid, mar shampla, sonraí staitistiúla, féilte, aireagáin, daoine cáiliúla
	3.3 machnamh a dhéanamh ar cad atá foghlamtha acu faoin tír/tíortha a bhaineann leis an sprioctheanga
Foghlaim faoi thraidisiúin, faoi ghnásanna agus faoi iompraíochtaí	3.4 roinnt gnéithe de thír/thíortha na sprioctheanga a shainaithint agus a mhíniú i réimsí amhail an saol laethúil, caidreamh idirphearsanta, gnásanna agus iompraíochtaí, gnásanna sóisialta
	3.5 steiréitíopaí coitianta faoin sprioc-chultúr/faoi na sprioc-chultúir, a chuid féin san áireamh, a shainaithint agus machnamh a dhéanamh orthu, agus a mhíniú an bhfuil a dhearcadh i leith na spriochtíre/na spriochtíortha ag forbairt nó nach bhfuil agus, má tá, conas atá an dearcadh sin ag forbairt
	3.6 faisnéis a roghnú, a phróiseáil agus a chur i láthair ach teicneolaíochtaí digiteacha a úsáid go cuí agus fírinne agus iontaofacht na faisnéise sin a mheasúnú
Cultúr a thíre dúchais féin a chur i gcomparáid le cultúr na tíre/dtíortha a bhaineann leis an sprioctheanga	3.7 cosúlachtaí agus difríochtaí a anailísiú i dtaca le saol a phiaraí i dtír/dtíortha na sprioctheanga i réimsí den saol laethúil amhail an scoil, an saol sóisialta, spórt, nósanna bia
	3.8 comparáid a dhéanamh idir gnéithe lena mbaineann speis phearsanta i dtír/dtíortha na sprioctheanga agus na gnéithe sin ina thír féin, iad a chur i gcodarsnacht le chéile, agus iad a chur i láthair ach meáin éagsúla a úsáid
	3.9 léirthuisicint a ghnóthú ar an gcaoi a dtéann difríochtaí cultúrtha i bhfeidhm ar chaidreamh sóisialta, ar nós beannachtaí agus béilí a ithe le chéile
	3.10 comparáid a dhéanamh idir úsáid uimhreacha i dtír/dtíortha na sprioctheanga agus úsáid uimhreacha ina thír féin, agus iad a chur i gcodarsnacht lena chéile maidir le topaicí coitianta amhail praghsanna, aois, dátaí, séasúir

Measúnú agus tuairisciú

Measúnú i Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí

Baineann measúnú san oideachas le heolas faoi phróisis agus faoi thorthaí na foghlama a bhailiú, a léirmhíniú agus a úsáid. Tá cineálacha éagsúla ann agus is féidir é a úsáid ar bhealaí éagsúla, amhail gnóthachtáil a thástáil agus a dheimhniú, an bealach cuí chun foghlaimeoirí a thabhairt trí churaclam difreálach a shocrú, nó chun réimsí deacrachta (nó láidreachta) ar leith d'foghlaimeoir áirithe a shainaithint. Cé gur féidir teicnící difriúla a úsáid chun measúnú foirmitheach, diagnóiseach agus suimitheach a dhéanamh, díritear an measúnú agus an tuairisciú ar fhoghlaim an scoláire a fheabhsú. Chuige sin, ní mór go léireodh sé aidhm an churaclaim go hiomlán.

Leagann an tsraith shóisearach an-bhéim ar mheasúnú mar chuid den phróiseas foghlama. Sa chur chuige sin, teastaíonn éagsúlacht sa mheasúnú chun a chinntiú go mbíonn an modh/na modhanna measúnaithe a roghnaítear oiriúnach don fheidhm, tráthúil agus ábhartha don scoláire. Sa mheasúnú i Nuatheangacha Iasachta na sraithe sóisearaí, tapófar an deis don scoláire a bheith in rannpháirtí machnamhach agus gníomhach ina chuid foghlama féin agus an deis dá réir a bheith ag múinteoirí tacú leis sin. Tá sé sin ag brath ar dheiseanna a bheith á soláthar don fhoghlaimeoir chun dul i ngleic leis na critéir ratha faoina ndéanfar caighdeán a chuid oibre a mheas trí phiarmheasúnú, trí fhéinmheasúnú agus trí mheasúnú múinteora; agus braitheann sé ar chaighdeán an aiseolais dhírithé a fhaigheann sé chun cabhrú leis ina chuid foghlama.

Gné an-tábhachtach den mheasúnú ardchaighdeáin is ea aiseolas dírithe a thabhairt don scoláire ar a chuid foghlama agus is toisc lárnach í maidir le cumas an scoláire a fhorbairt chun a chuid foghlama féin a bhainistiú agus leis an scoláire a ghríosú le cloí le tasc casta nó le fadhb chasta. Is éifeachtaí an measúnú nuair a théann sé níos faide ná marcanna agus gráid, agus díríonn an tuairisciú ní amháin ar mar a d'éirigh leis an scoláire roimhe sin ach freisin ar na chéad chéimeanna eile le haghaidh na foghlama amach anseo. Cinnteoidh an cur chuige sin go ndéanfar an measúnú chomh gar don phointe foghlama agus is féidir. Tá áit ann fós don mheasúnú deiridh, ach níl ann ach gné amháin de chur chuige níos leithne i leith an mheasúnaithe.

Go bunúsach, is é cuspóir an mheasúnaithe agus an tuairiscithe ag an gcéim seo den oideachas tacú leis an bhfoghlaim. Ba chóir léargas cuimsitheach ar fhoghlaim an scoláire a thabhairt do thuismitheoirí/chaomhnóirí. Mar go nasctar an measúnú ranga agus measúnú eile le córas nua tuairiscithe, arb é bronnadh Phróifíl Gnóthachtála na Sraithe Sóisearaí (PGSS) a bhuaicphointe, tabharfaidh sé léargas leathan soiléir do thuismitheoirí/chaomhnóirí ar thuras foghlama a bpáiste thar thrí bliana na sraithe sóisearaí. Chun tacú leis sin, beidh teacht ag múinteoirí agus ag scoileanna ar Fhoireann Uirlisí don Mheasúnú. I dteannta an treoirleabhair faoin bpróiseas a bhaineann leis an Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair (AFMÁ), áireofar san Fhoireann Uirlisí don Mheasúnú ábhar tacaíochta foghlama, teagaisc agus measúnaithe lena n-áirítear:

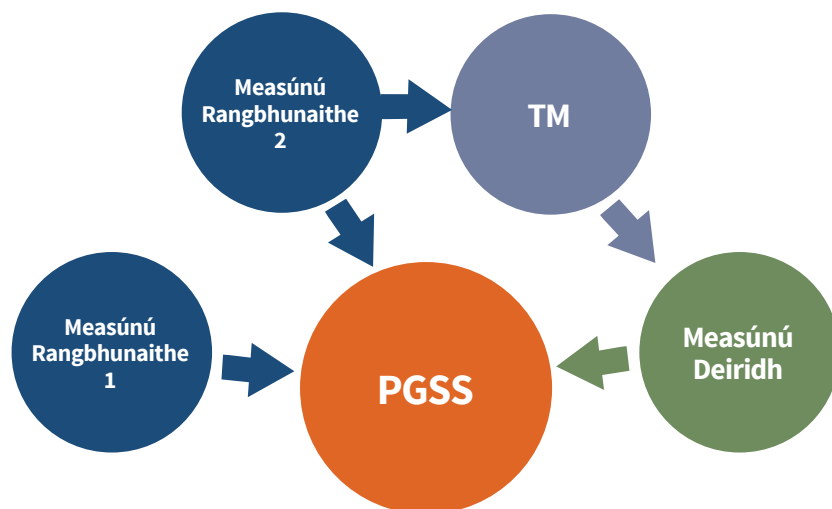
- measúnú foirmitheach
- pleanáil le haghaidh measúnú agus é a dhearadh
- gníomhaíochtaí measúnaithe le húsáid sa seomra ranga
- breithiúnas a thabhairt ar obair an scoláire – ag breathnú ar ionchais maidir le scoláirí agus ar ghnéithe cáilíochta
- tuairisciú
- smaoineamh faoin measúnú: smointe, taighde agus machnamh
- gluais téarmaí measúnaithe.

Áireofar san Fhoireann Uirlisí don Mheasúnú réimse tacaí measúnaithe, comhairle agus treoirlínte a chuirfidh ar chumas scoileanna agus múinteoirí tabhairt faoin gcóras nua measúnaithe agus faoi na socrúithe tuairiscithe ar bhealach eolasach, le muinín agus le cinnteacht.

Measúnú do PGSS

Cuimseoidh an measúnú ar Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí chun críche Phróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí (PGSS) dhá Mheasúnú Rangbhunaithe (*Cumarsáid ó bhéal agus Punann Teanga an Scoláire*), Tasc Measúnaithe atá nasctha le Punann Teanga an Scoláire agus Scrúdú Deiridh. Déanfaidh Coimisiún na Scrúduithe Stáit measúnú ar an Tasc Measúnaithe agus ar an Scrúdú Deiridh.

Fíor 3 Na compháirteanna measúnaithe a tuairiscíodh mar chuid den PGSS

Réasúnaíocht do na Measúnuithe Rangbhunaithe i Nuatheangacha Iasachta

Thar na trí bliana den tsraith shóisearach, beidh a lán deiseanna ag an scoláire chun sult a bhaint as an sprioctheanga agus í a fhoghlaim ar fud na snáitheanna. Gabhfaidh sé do ghníomhaíochtaí agus tascanna teanga amhail:

- cumarsáid a dhéanamh sa sprioctheanga
- éisteacht, léitheoireacht, labhairt agus scríobh chun críocha fiúntacha
- léargas a fháil ar chultúr/túir na sprioctheanga
- foghlaim faoin gcaoi a n-oibríonn an sprioctheanga.

Trí na gníomhaíochtaí sin forbróidh sé a chuid eolais, tuisceana agus scileanna i dteanga. cultúr agus i litearthacht, agus is amhlaidh a ghnóthóidh sé na torthaí foghlama trasna na snáitheanna.

Beidh dhá Mheasúnú Rangbhunaithe i Nuatheangacha Iasachta na sraithe sóisearaí. Bainfidh Measúnuithe Rangbhunaithe le hobair an scoláire le linn an dara agus an tríú bliain d'oidéachas na sraithe sóisearaí. Tá na Measúnuithe Rangbhunaithe cosúil leis an measúnú foirmitheach a tharlaíonn gach lá i ngach ceacht. Mar sin féin, i gcás na Measúnuithe Rangbhunaithe, breactar síos breithiúnas an mhúinteora ar mhaithe le hathbhreithniú ar fhoghlaim agus ar mheasúnú ábhair, agus ar mhaithe le tuairisciú na scoile do thuismitheoirí agus don scoláire.

Measúnú Rangbhunaithe 1: Cumarsáid ó bhéal

Is é cuspóir an Mheasúnaithe Rangbhunaithe ná go dtaispeánfaidh an scoláire na scileanna labhartha agus idirghníomhaithe cainte. Mar sin féin, féadfar scileanna eile a fhorbairt, e.g. léitheoireacht, scríbhneoireacht, éisteacht, taighde bunúsach. Agus é ag cur na gníomhaíochta ó bhéal i gcrích féadfaidh an scoláire aon cheann de na formáidí seo a leanas a úsáid: agallamh, rólímirt, cur i láthair (agus seisiún ceisteanna agus freagraí ag gabháil leis), nó comhrá mar fhreagairt ar ábhar spreagthach.

Don chumarsáid sin ó bhéal, díreoidh an scoláire ar ghné de thír(thíortha) nó chultúr na sprioctheanga; nó ar spreagthach d'eiseamláir i dtír sprioctheanga; nó ar topaic nó spreagthach spéise.

Is féidir leis an scoláire obair a dhéanamh ina aonar, i mbeirteanna nó i ngrúpaí. Mar sin féin, i gcás ina raibh comhoibriú ar siúl ag an scoláire chun an ghníomhaíocht a chur i gcrích ba cheart don mhúinteoir a chinntiú go gcuireann gach scoláire leis an ngníomhaíocht go stuama as féin.

Fianaise ar fhoghlaim

Agus an chéad Mheasúnú Rangbhunaithe á chur i gcrích aige, léiríonn an scoláire a leibhéal líofachta, cruinnis agus raon a stór focal, ag teacht lena aois agus an chéim ag a bhfuil sé i bhfoghlaim na teanga. Léireoidh a labhairt agus a idirghníomhú cainte an méid tuisceana agus rannpháirtíochta atá ar bun aige.

Measúnú Rangbhunaithe 2: Punann Teanga an Scoláire

Forbróidh gach scoláire punann teanga thar thrí bliana na sraithe sóisearaí. Dírítear i bpunann teanga an scoláire ar an bpróiseas foghlama teanga agus cuirtear an foghlaimeoir i gcoilár an teagaisc, an mheasúnaithe agus na foghlama. Tugann sé deis don scoláire Nuatheangacha Iasachta spriocanna pearsanta a leagan síos thar na gcúig scil i Snáithe a haon, d'fhonn tabhairt faoi fhoghlaim teanga agus machnamh a dhéanamh air mar a bhfuil breac-chuntas air i Snáithe a dó agus a fheasacht soch-chultúrtha a fhorbairt agus a bhreacadh síos, rud a thacaíonn dá bhrí sin leis na torthaí foghlama i Snáithe a trí. Nuair a úsáidtear punann teanga an scoláire tacaítear le measúnú foirmitheach sa seomra ranga Nuatheangacha Iasachta agus éascaítear an scoláire chun léiriú a thabhairt ar an méid atá déanta aige ag foghlaim na teanga.

Áireofar i bpunann teanga an scoláire raon leathan míreanna, amhail téacsanna scríofa, tionscadail, ábhair fuaime/físe, taifid foghlama, machnamh an scoláire agus spriocanna foghlama. Aithnítear gur féidir, sa chomhthéacs seo, téacsanna cruthaithe an scoláire a chur i láthair i bhformáidí difriúla – scríofa de lámh, digiteach, ilmhódach agus mar sin de. Gnóthóidh an scoláire⁶ a lán eolais as próiseas an tsealbhaithe teanga nuair a thugtar treoir dó faoin gcaoi le punann a úsáid chun a chuid foghlama a bhreacadh síos agus chun machnamh a dhéanamh uirthi. Caithfidh sé éirí muiníneach ag idirghníomhú agus ní mór dó feasacht a fhorbairt ar an bpróiseas sealbhaithe teanga.

Tugtar deis don scoláire sa dara Measúnú Rangbhunaithe ceiliúradh a dhéanamh ar a éachtaí mar fhoghlaimeoir teanga trí mheáin éagsúla ach trí phársa a roghnú astu sin a cuireadh le chéile thar thréimhse ama agus iad a chur i láthair le haghaidh measúnú.

Fianaise ar fhoghlaim

Agus an dara Measúnú Rangbhunaithe á chur i gcrích aige, roghnaíonn gach scoláire trí théacs i gcomhair measúnú óna phunann. Léireofar sna trí phársa a roghnóidh an scoláire forbairt chomhtháite na dtrí shnáithe, agus beidh ceann de na pársaí a roghnófar i bhformáid fuaime. Ba cheart go léireofaí modhanna cur i láthair éagsúla sna pársaí freisin.

Na gnéithe cáilíochta

Tacaíonn gnéithe cáilíochta le breithiúnas an scoláire agus an mhúinteora ar na Measúnuithe Rangbhunaithe agus is iad na critéir iad a úsáidfidh an múinteoir chun pársaí oibre an scoláire a mheas. Cuirfead na gnéithe cáilíochta ar fáil sna Treoirlínte Measúnuithe le haghaidh Nuatheangacha Iasachta na sraithe sóisearaí.

Cuirfidh gach scoláire an dá Mheasúnú Rangbhunaithe (MRB) i gcrích.

Measúnú rangbhunaithe	An measúnú a chur i gcrích	Cruinniú AFMÁ ⁷
Cumarsáid ó bhéal	I dtreo dheireadh an dara bliain	Cruinniú athbhreithnithe amháin
Punann Teanga an Scoláire	Deireadh an chéad téarma sa tríú bliain	Cruinniú athbhreithnithe amháin

⁶ Is ionann 'téacs' agus gach táirge úsáide teanga, lena n-áirítear téacs labhartha, scríofa agus digiteach

⁷ Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair

Na Measúnuithe Rangbhunaithe a mheas

Beidh sonraí níos mine ar fáil i dtreoirínte measúnaithe ar leith maidir leis an measúnú ar an tuairiscíú i Nuatheangacha Iasachta na Sraithe sóisearaí, ina leagtar amach treoracha ar na socruithe praiticiúla a bhaineann le measúnú na Measúnuithe Rangbhunaithe. Áireofar leo sin, mar shampla, fad agus formáidí a mholfar le haghaidh Measúnú Rangbhunaithe na cumarsáide ó bhéal, na treoirínte maidir le punann teanga an scoláire a úsáid agus a chur i láthair le haghaidh an dara Measúnú Rangbhunaithe. Cuirfidh sé gnéithe cáilíochta ar fáil freisin le haghaidh Measúnaithe Rangbhunaithe agus tacaíocht i dtaca le breithiúnas ‘ar an iomlán’ a úsáid i ndáil leis na gnéithe cáilíochta. Beidh ábhar cuimsitheach acmhainne i bhFoireann Uirlisí don Mheasúnú CNCM freisin le húsáid agus le tagairt dó i measúnú leanúnach ranga ar Nuatheangacha Iasachta na Sraithe sóisearaí, agus lena chois sin tabharfar mionchuntas ar an bpróiseas a bhaineann leis an Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair.

An Tasc Measúnaithe

Cuireann an scoláire Tasc Measúnaithe foirmiúil scríofa i gcrích atá le cur faoi bhráid Choimisiún na Scrúduithe Stáit lena mharcáil i dteannta an Scrúdaithe Deiridh do Nuatheangacha Iasachta. Is fiú 10% é de na marcanna a úsáidfear chun an grád a bhronnann Coimisiún na Scrúduithe Stáit a oibriú amach. Is í CNCM a shonraíonn an Tasc Measúnaithe agus bainfidh sé leis na torthaí foghlama a mbeidh an dara Measúnú Rangbhunaithe bunaithe orthu. Cuimsítear sa Tasc Measúnaithe roinnt de na gnéithe seo a leanas nó de gach ceann díobh:

- Spreagthach gairid i bhformáid scríofa, fuaime, closamhairc nó ilmhódach, mar ullmhú don tasc scríofa
- Tasc scríofa ina dtástálfar an scoláire maidir leo seo a leanas:
 - an cumas atá aige/aici breac-chuntas a thabhairt agus/nó plé a dhéanamh ar an taithí atá aige/aici punann foghlama teanga a chur le chéile
 - a thuiscint ar an taithí sin agus a mheastóireacht uirthi
 - a chumas chun machnamh a dhéanamh ar na scileanna a d’fhorbair sé
 - a thuiscint ar ghné chultúrtha de thír na sprioctheanga, a mbeidh fianaise ar an bhfoghlaim sin i bpunann an scoláire

Toisc gurb é príomhaidhm an Tasc Measúnaithe an scoláire a spreagadh chun machnamh a dhéanamh ar an bpróiseas foghlama teanga, beidh na ceisteanna agus na freagraí sa teanga scolaíochta⁸.

⁸ Is ionann an teanga scolaíochta agus an phríomhtheanga teagaisc agus foghlama sa scoil

Cleachtais mheasúnaithe chuimsithigh

Éascaítear cleachtais mheasúnaithe chuimsitheacha sa tsonraíocht seo, mar chuid de mheasúnú leanúnach nó mar Mheasúnuithe Rangbhunaithe. Sa chás go meastar i scoil go bhfuil sainriachtanas fisiciúil nó foghlama ag scoláire, is féidir oiriúntais réasúnta a chur i bhfeidhm chun tionchar an mhíchumais ar fheidhmiú an scoláire i Measúnuithe Rangbhunaithe a laghdú, a oiread agus is féidir. Ba chóir go mbeadh na hoiriúntais, m.sh. an tacaíocht a thugann Cúntóir Riachtanas Speisialta nó tacaíocht teicneolaíochtaí cúntacha, ag teacht leis na socrúithe a chuir an scoil i bhfeidhm chun tacú le foghlaim an scoláire i rith na scoilbhliana.

An measúnú deiridh

Beidh scrúdpháipéar amháin ann ag leibhéal comónta, a shocróidh Coimisiún na Scrúduithe Stáit. Tabharfaidh an scoláire faoin bpáipéar scrúdaithe scríofa seo a mhairfidh suas le dhá uair an chloig ag deireadh na tríú bliana. Iarrfar air dul i ngleic le hábhar spreagtha, a thaispeáint go dtuigeann sé é, agus freagairt dó, agus áireofar leis clos-spreagthach. I mbliain áirithe ar bith, is éard a bheidh sna torthaí foghlama atá le measúnú sampla de na torthaí ó tháblaí na dtorthaí foghlama. Is fiú 35% é de na marcanna comhpháirt na cluastrialach a úsáidfear chun an grád a bhronnann Coimisiún na Scrúduithe Stáit a oibriú amach.

Aguisín A: Eiseamláirí Nuatheangacha Iasachta a Fhorbairt

Léirítear sa cháipéis seo an dóigh a bhféadfadh múinteoir eiseamláirí⁹ a fhorbairt i ngach ceann de na Nuatheangacha Iasachta.

Tá naisc fhollasacha le torthaí foghlama i sonraíocht na Nuatheangacha Iasachta ar áireamh inti. Tá siad sin agus na hinniúlachtaí thíos araon bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach. Le naisc den sórt sin, tacaítear leis an múinteoir pleanáil a dhéanamh agus tugtar cúnamh dó ráitis 'is féidir liom' a cheapadh don scoláire, nithe is féidir a chur ar áireamh ina phunann.

Is thar thréimhse na sraithe sóisearaí go hiondúil a fhorbraítear na torthaí foghlama, ina n-iomláine. Mar sin, níl sna torthaí foghlama atá roghnaithe anseo ach sampla de thorthaí foghlama a d'fhéadfaí a fhorbairt le linn staidéar a dhéanamh ar an téama seo agus a d'fhéadfaí a bhaint amach ar fud roinnt téamaí éagsúla thar thréimhse trí bliana na sraithe sóisearaí. Ina theannta sin, is i gcló trom atá na gnéithe ábhartha de thorthaí foghlama a bhaineann leis na heiseamláirí samplacha thíos.

Níor cheart aon tábhacht ar leith a chur leis na téamaí atá roghnaithe ná leis na gníomhaíochtaí foghlama atá in úsáid anseo. D'fhéadfaí aon téama agus aon ghníomhaíocht ábhartha ar bith a roghnú chun críocha léiriúcháin.

⁹ Is ionann eiseamláir agus mír teanga a úsáidtear le haghaidh cás ar leith.

Téama samplach: Laethanta Saoire

Gníomhaíochtaí nó tascanna:

Rólimirt a dhéanamh ar eitilt a chur in áirithe sa spriocheanga; bréagfhoirm áirithe ar líne a chomhlánú le haghaidh eitilte; labhairt le cara faoi thuras a bhí aige; comharthaí a chruthú lena gcur ar léarscáil de phríomhchathair thír na spriocheanga; rólimirt a dhéanamh inar turasóir é atá ag iarraidh ar dhuine de na póilíní treoracha a thabhairt chuig sainchomhartha cáiliúil i dtír na spriocheanga; fógra a dhearadh sa spriocheanga maidir leis na saoráidí atá ar fáil in óstán beag; aiste a scríobh ar thuras (fíorthuras nó turas samhlaíoch) a bhí aige i dtír na spriocheanga...

Snáithe: Cumas Cumarsáide

Gné: Éisteacht

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

1.3 **Faisnéis shonrach a aithint i dtéacsanna a bhaineann le topaicí coitianta** amhail fógraí, **comhráite**, míreanna simplí nuachta

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire treoracha simplí a thuiscint (agus a thabhairt)

Is féidir leis an scoláire áiteanna agus sainchomharthaí i mbaile a ainmniú

Is féidir leis an scoláire an aimsir láithreach shimplí a úsáid

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Gearmáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
Mearlána	Sich ausdrücken	Espresso	Rápido, expés	Rapide/express
Uimhir eitilte X	Die Flugnummer X	Volo numero X	Vuelo número	Vol numéro X
Beidh an aimsir i (dtír na spriocheanga) fliuch agus gaofar inniu	Das Wetter ist heute nass und windig in Deutschland	Il tempo in Italia sarà umido e ventoso oggi	Hoy en (nombre del país o ciudad) lloverá y hará viento	Il fera du vent et il pleuvra aujourd'hui en / au /aux (pays)
Cónaím in Éirinn	Ich wohne in Irland	Abito in Irlanda	Vivo en Irlanda	J'habite en Irlande

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Gné: Léitheoireacht**Torthaí foghlama*** (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

- 1.5 **An bhrí atá le focail choitianta agus le frásaí coitianta a aithint, lena n-áirítear comharthaí agus fógraí laethúla in áiteanna poiblí**
- 1.7 **Faisnéis shonrach a aithint i raon téacsanna ina ndéileáiltear le topaicí coitianta**

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire treoracha simplí a thuiscint (agus a thabhairt)

Is féidir leis an scoláire áiteanna agus sainchomharthaí i mbaile a ainmniú

Is féidir leis an scoláire an aimsir láithreach shimplí a úsáid

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Gearmáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
Aerfort, stáisiún traenach, busáras	Der Flughafen, Der Bahnhof, ZOB	Aeroporto, stazione ferroviaria/ degli autobus (autostazione)	Aeropuerto, tren, estación de autobuses	Aéroport, gare/gare routière
Paisinéirí	Die Passagiere, Die Fahrgäste	Passeggeri	Pasajeros	Les passagers / les voyageurs
Bagáiste	Das Gepäck	Bagagli	Equipaje	Bagages
Lár an bhaile/na cathrach	Die Stadt/ Das Stadtzentrum	Città/centro	Pueblo. ciudad La plaza mayor	Le centre-ville
An phríomhchearnóg	Der Marktplatz	La piazza principale	A la derecha, a la izquierda	La place principale
Ar dheis/ar chlé	links/rechts	a sinistra/a destra	a la izquierda/ a la derecha	à gauche /à droite
Cas ar chlé/ar dheis/timpeall	gehen Sie(nach) links/rechts	Giri/Gira a sinistra/a destra/ intorno	Gira a la izquierda, a la derecha, da media vuelta	Tourne / Tournez à droite / à gauche

Gné: Labhairt**Torthaí foghlama*** (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

- 1.9 **Focail a fhuaimniú le go leor cruinnis agus le tuiniocht chuí ionas go dtuigfead iad**

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire focail agus ráitis shimplí a fhuaimniú go cruinn

Is féidir leis an scoláire an tuiniocht chuí a úsáid agus ceisteanna a gcur aige

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Gearmáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
Cuirfead focail dhúshlánacha ar fáil i ngach teanga anseo m.sh. Aeroporto san Iodáilis	Flughafen, Parkhaus, Fahrkarten, Ausgang/Ausfahrt	Aeroporto, parcheggio, biglietto, uscita	Aereopuerto	Aéroport
An scríobhfáidh mé m'ainm anseo?	Soll ich hier unterschreiben?	Scrivo il mio nome qui?	¿Escribo mi nombre aquí?	Est-ce que je mets mon nom ici?

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Gné: Idirghníomhú cainte

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

- 1.12 **Leaganacha múinte simplí, amhail beannachtaí, buíochas agus cur in aithne, a úsáid i staideanna foirmiúla agus neamhfoirmiúla, agus freagairt go cuí dóibh**
- 1.13 **Ceisteanna a chur agus a fhreagairt**, agus smaointe, mothúcháin agus **faisnéis a mhalartú ar thopaicí coitianta agus ar chúrsaí laethúla**
- 1.14 **Uimhreacha a thuiscint agus iad a úsáid de réir mar is cuí i gcúrsaí laethúla, amhail siopadóireacht, uimhreacha a mhalartú, eachtraí a chur in ord**

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire beannú go cruinn do dhaoine, agus na leaganacha cuí á n-úsáid aige

Is féidir leis an scoláire faisnéis phearsanta a chur ar fáil

Is féidir leis an scoláire ceisteanna a chur

Is féidir leis an scoláire iarraidh ar dhuine rud a athrá

Is féidir leis an scoláire iarraidh ar dhuine labhairt go mall

Is féidir leis an scoláire gothaí a úsáid chun an comhrá a choinneáil ar siúl

Is féidir leis an scoláire uimhreacha a thuiscint agus a úsáid

Is féidir leis an scoláire praghsanna a thuiscint agus a léirmhíniú

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Germáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
Gramadach a bhaineann le beannachtaí foirmiúla/ neamhfoirmiúla (tú/sibh)	Du/Sie	Tu/Lei	Tú/Usted	Tu/Vous
Maidin mhaith/ tráthnóna maith/oíche mhaith	guten Morgen, guten Abend	Buongiorno/ Buonasera	Buenos días/Buenas tardes/Buenas noches	Bonjour/Bonsoir
Ba mhaith liom babhla anraith, le do thoil	Ich möchte eine Suppe, bitte	Vorrei una zuppa, per favore	Una sopa, por favor	Je prendrais une soupe s'il vous plaît
...atá orm	Mein Name ist...	Mi chiamo	Me llamo...	Je m'appelle...
Is as X dom	Ich bin... (+ Nationalität)	Sono (+ nazionalità)	Soy de...	Je viens de
Táim X bliain d'aois	Ich bin X Jahre alt	Ho X anni	Tengo X años	J'ai X ans
Cónaím i...	Ich wohne in...	Abito a	Vivo en	J'habite à ...
Cá bhfuil an trá is gaire?	Wie komme ich am besten zum nächsten Strand?	Dov'è la spiaggia più vicina?	¿Dónde está la playa más cercana?	Où est la plage la plus proche?
Cá bhfuil an bhialann?	Wo ist das Restaurant?	Dov'è il ristorante?	¿Dónde está el restaurante?	Où se trouve le restaurant?
An bhfuil aon iompar poiblí ann?	Gibt es hier öffentlichen Nahverkehr?	Ci sono mezzi pubblici?	¿Hay transporte público?	Y a-t-il des transports publics?
An bhfuil aon iarsmalanna ann?	Gibt es hier ein Museum?	Ci sono musei?	¿Hay museos?	Est-ce qu'il y a des musées?
Cá bhfuil an t-ospidéal is gaire?	Wie komme ich am besten zum nächsten Krankenhaus?	Dov'è l'ospedale più vicino?	¿Dónde está el hospital más cercano?	Où est l'hôpital le plus proche?
An bhfuil aon seomraí ar fáil agat don X (dáta)	Haben Sie von X bis Y ein Zimmer frei?	Avete camere libere per il (+ data)?	¿Tienen habitaciones para el (fecha)?	Avez-vous des chambres (libres) pour X (date)
Cá mhéad atá ar an seomra?	Was kostet ein Zimmer für eine Nacht?	Quanto costa/viene la camera?	¿Cuánto cuesta la habitación?	La chambre coûte combien?
An bhfuil aon seomraí níos saoire ar fáil?	Gibt es ein günstigeres Zimmer?	Avete camere più economiche/che costano meno?	¿Tienen habitaciones más baratas?	Avez-vous des chambres moins chères?
Déanfaimid X/rachaimid go X ar dtús... agus ansin...	als Erstes gehen wir/ machen wir... dann machen wir...	Prima andiamo/ facciamo... poi ... (+ futuro)	Primero iremos a... / luego iremos a...	Pour commencer nous allons/ faisons... puis nous...

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Gné: Scríbhneoireacht

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)1.17 **Focail a scríobh agus abairtí gearra a chumadh go cruinn ar thopaicí laethúla ach meáin éagsúla a úsáid**1.21 **Foirmeacha atá ábhartha maidir lena aoisghrúpa agus lena thaithí a chomhlánú****Inniúlachtaí** (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire suíomh áirithinte ar líne a úsáid sa sprioctheanga nó rud a áirithiú thar an nguthán

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Germáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
Ag imeacht ó...	Abfahrt von	In partenza da	Salida desde	Au départ de...
Ceann scríbe	Reiseziel	Destinazione	Destino	Destination
Ag sroicheadh	ankommen/ Ankunft	In arrivo	Llegada	À l'arrivée...
Ainm	Name/ Vorname/ Nachname	Nome	Nombre	Nom (Prénom)
Seoladh	Adresse/Anschrift	Indirizzo	Dirección	Adresse
Líon na n-oicheanta	Anzahl der Übernachtungen	Numero di notti	Número de noches	Nombre de nuits
Árachas	Versicherung	Assicurazione	Seguro	Assurance
Roghnaigh	wählen/aussuchen	Seleziona/scegli	Seleccionar/escoger	Sélectionner/choisir
Dáta breithe	Geburtsdatum	Data di nascita	Fecha de nacimiento	Date de naissance
Fear/Bean	geschlecht - männlich/weiblich	Sesso maschile/ femminile	Hombre/mujer	Sexe: masculin/ féminin
An bhliain seo caite, chuaigh mé ar saoire le mo mhuintir go...	letztes Jahr bin ich mit meiner Familie in Urlaub nach... gefahren	L'anno scorso sono andato/a con la mia famiglia in vacanza a...	El año pasado fui de vacaciones con mi familia a...	L'année dernière je suis allé(e) en vacances en/ à... avec ma famille
Bhí an t-óstán ollmhór	Das Hotel war groß	L'hotel era enorme/ grandissimo	El hotel era enorme	L'hôtel était énorme
Tá an bia an-bhlasta	Das Essen ist lecker	Il cibo è squisito	La comida es buenísima	La nourriture est délicieuse

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Snáithe: Feasacht Teanga

Gné: Machnamh a dhéanamh ar an dóigh a bhfoghlaímíonn sé teanga

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

2.6 Roinnt straitéisí foghlama teanga a aithint, a chomhroinnt agus a mhíniú

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire aithint a dhéanamh ar straitéisí chun cabhrú leis foghlaim¹⁰

Eiseamláirí samplacha:

Is maith liom bheith ag úsáid

Nuair a fhoghlaímíonn focail nua....

Cleachtaim trí....

D'fhoghlaim mé conas...

Snáithe: Eolas Soch-Chultúrtha agus Feasacht Idirchultúrtha

Gné: Foghlaim faoi fhíricí ábhartha

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

3.1 Roinnt gnéithe de thír/thíortha na sprioctheanga, amhail gnéithe geografacha, an aimsir, áiteanna agus sainchomharthaí, a ainmniú agus cur síos a dhéanamh orthu

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Beidh ainm na gcathracha agus na mór-shainchomharthaí i dtír/dtíortha na sprioctheanga ar eolas ag an scoláire

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Germáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
Tá X suite i nDeisceart na hEorpa	X liegt im Süden von Europa	X è nel Sud dell'Europa	X está al sur de Europa	X est au sud de l'Europe
Cónaíonn Y duine in X	X Menschen wohnen in.../Die Einwohnerzahl von X ist...	X ha Y abitanti	La población de X es de Y de personas	X a une population de Y personnes
Is é Z (cathair) príomhchathair X (tír)	die Hauptstadt von X ist Z	La capitale d'Italia è Roma	La capital de X es Z	La capitale de X est Z
Tá cáil ar X mar gheall ar...	X ist für... berühmt/bekannt	Roma è famosa per...	X es famosa por...	X est (bien) connu(e) pour...

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

¹⁰ Ní dóigh go n-úsáidfidh an scoláire frásaí sa sprioctheanga chun machnamh a dhéanamh ar a chuid foghlama.

Téama Samplach: Dul ar Mhalartú Scoile¹¹

Gníomhaíochtaí nó tascanna samplacha:

Bréagfhoirm fiosrúcháin ar líne a chomhlánú le haghaidh malartaithe; rólímirt a dhéanamh ar Skype sa sprioctheanga; labhairt lena theaghlach faoin dóigh a bhfuil ag éirí leis an malartú; taighde a dhéanamh ar cheann scríbe an mhalartaithe agus faisnéis faoin gceann scríbe a úsáid; rólímirt a dhéanamh i gcaidreamh leis an óst-teaghlach; rólímirt a dhéanamh ar chaidreamh ar scoil agus sa seomra ranga i dtír na sprioctheanga; blag a scríobh faoin malartú; ríomhphost a scríobh chuig an óst-teaghlach i dtír na sprioctheanga; cur i láthair a ullmhú ar dhifríochtaí cultúrtha idir a thír dhúchais agus tír na sprioctheanga...

Snáithe: Cumas Cumarsáide

Gné: Éisteacht

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

- 1.2 **Focail choitianta agus frásaí coitianta a bhaineann le réimsí atá ábhartha go díreach leo** agus lena dtaithí a aithint, lena n-áirítear an teanga a úsáidtear i ngnáthchaidreamh sa seomra ranga
- 1.3 **Faisnéis shonrach a aithint i dtéacsanna a bhaineann le topaicí coitianta** amhail **fógraí, comhráite**, míreanna simplí nuachta

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire an príomhphointe i bhfógraí a thuiscint

Is féidir leis an scoláire treoracha simplí a thuiscint (agus a thabhairt)

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Gearmáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
Baileoimid thú ag an stáisiún	Wir holen Sie/dich am Bahnhof/ZOB ab.	Veniamo a prenderti alla stazione	Te recogeremos en la estación	Nous viendrons te/ vous chercher à la gare
Cóirigh an tábla, le do thoil	Decken Sie bitte den Tisch/Kannst du bitte den Tisch decken?	Vuoi apparecchiare la tavola, per favore?	Pon la mesa, por favor	Mets / Mettez la table s'il te / s'il vous plait
Suigh síos	Setzen Sie sich/Setz dich//Nehmen Sie bitte Platz/Nimm bitte Platz	Siediti	Siéntate	Assieds-toi/Asseyez-vous
Oscail an doras	Machen Sie bitte die Tür auf/ Mach bitte die Tür auf//Öffnen Sie bitte die Tür/Öffne bitte die Tür	Apri la porta	Abre la puerta	Ouvre(z) la porte
Cosc ar fhón póca	Handys Verboten!	È vietato l'uso del telefonino	Los móviles están prohibidos	Les portables sont interdits
Tar le chéile lasmuigh den scoil ag 8 a.m.	Wir treffen uns um 8 Uhr vor der Schule.	Ci vediamo fuori della scuola alle 8 di mattina	Quedamos en la puerta del colegio a las ocho de la mañana	On se retrouve / se retrouvera devant l'école à huit heures
Beidh an scoil dúnta	Die Schule wird geschlossen sein	La scuola sarà chiusa	El colegio estará cerrado	L'école sera fermée

¹¹ Sa téama samplach seo, is ag leibhéal A2 sa Chreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach atá formhór na n-inniúlachtaí lena mbaineann

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Gné: Léitheoireacht

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)1.7 **Faisnéis shonrach a aithint** i raon téacsanna **ina ndéileáiltear le topaicí coitianta**1.8 **Téacsanna dílse a fhoinsíú agus a úsáid chun iniúchadh a dhéanamh ar thopaicí ábhartha ach meáin éagsúla a úsáid****Inniúlachtaí** (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire faisnéis shonrach a chuardach agus a aimsiú in ábhar laethúil

Is féidir leis an scoláire rialacháin a thuiscint nuair a chuirtear iad in iúl i dteanga shimplí

Is féidir leis an scoláire teacht ar an bhfaisnéis a theastaíonn ó bhróisiúr nó ó shuíomh Gréasáin

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Gearmáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
Óst-teaghlach	Die Gastfamilie	La famiglia ospitante	La familia de acogida	La famille d'accueil
Próifil	Das Profil	Il Profilo	El perfil	Le profil
Éarlais	Die Anzahlung/Das Pfand	La cauzione	El depósito	Les arrhes
Rialacha	Regeln	Le regole	Las reglas	Le règlement scolaire
Airgead póca	Das Taschengeld	Il denaro per le piccole spese/La paghetta	La semana, paga para gastos	L'argent de poche
Laethúil, seachtainiúil, míosúil	täglich, wöchentlich, monatlich	Giornaliero, settimanale, mensile	A diario, semanalmente, mensualmente	Quotidien(ne) hebdomadaire mensuel(le)
Uimhir theagmhála éigeandála	Die Notrufnummer ist/Im Notfall melden Sie sich bei...	Il numero di emergenza	Un número de contacto en caso de emergencia	Le numéro d'urgence
Má theastaíonn cúnaimh uait	Wenn Sie Hilfe brauchen...	Se hai bisogno di assistenza	Si necesitas asistencia	Si vous avez besoin d'aide
Cáipéisí taistil	Die Reisepapiere/ Die Reisedokumente	I documenti di viaggio	Los documentos de viaje	Les documents de voyage
Cuardach Idirlín	Die Internetsuche	La ricerca su Internet	Búsqueda por internet	Une recherche internet
Ní ceadmhach...	...ist verboten!	È vietato...	Está prohibido	Il est interdit de...
Seoladh ríomhphoist	E-Mail-Adresse	L' Indirizzo e-mail	Una dirección de correo electrónico	L'adresse e-mail
Amchlár	Der Fahrplan (travel timetable)	L'orario	El horario	L'horaire

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Gné: Labhairt

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)1.10 **Cur síos**, cur i láthair nó fógraí simplí **a chur in iúl** ar **thopaicí coitianta****Inniúlachtaí** (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire cur i láthair nó cur síos simplí a thabhairt ach frásaí simplí a úsáid

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Germáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
Is cathair mhór í/is baile mór é	Es ist eine große Stadt	È una città grande / un paese grande	Es una ciudad grande/es un pueblo grande	C'est une grande ville
De ghnáth, bíonn an aimsir	Das Wetter ist normalerweise...	Di solito, il tempo fa ...	Normalmente hace buen tiempo, sol	Normalement, il fait beau
Tá Y (líon na ndaoine) san óst-teaghlach	Es gibt Y in der Gastfamilie	Ci sono Y persone nella famiglia ospitante	Hay Y personas en la familia de acogida	Il y a... personnes dans la famille d'accueil
Bainfidimid X (áit) amach ar an (dáta)	Wir kommen in X am (+Datum) an	Arriveremo a X il (data)	Llegaremos en X el día (fecha)	Nous arriverons à X le (date)
Beimid ann ar feadh Y lá	Wir bleiben Y Tage dort	Saremo lì per Y giorni	Nos quedaremos Y días	Nous y passerons Y jours

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Gné: Idirghníomhú cainte

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

- 1.12 **Leaganacha múinte simplí**, amhail beannachtaí, buíochas agus **cur in aithne, a úsáid i staideanna foirmiúla agus neamhfhoirmiúla**, agus freagairt go cuí dóibh
- 1.15 **Páirt a ghlacadh i ngnáthchaidreamh sa seomra ranga amhail obair i mbeirteanna agus obair ghrúpa**, ceisteanna a chur, páirt a ghlacadh i gcluichí agus i ngníomhaíochtaí teanga, agus **cabhair agus athrá a iarraidh nuair is gá**

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire dul i mbun gnáthchaidreamh sóisialta agus athrá nó soiléiriú a iarraidh chun cabhrú lena thuiscint

Is féidir leis an scoláire moltaí a dhéanamh agus freagairt dóibh

Is féidir leis an scoláire aontú agus easaontú le daoine eile

Is féidir leis an scoláire gnáthchaidreamh simplí a bhainistiú sa seomra ranga

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Gearmáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
...atá orm	Ich heiße... Mein Name ist...	Mi chiamo...	Me llamo...	Je m'appelle...
Is as Y dom	Ich komme aus...	Vengo da .../ Sono di	Soy de...	Je viens de...
Is scoláire malairte mé	Ich bin Austauschschüler/ Ich bin Austauschschülerin	Sono studente / studentessa di scambio	Estoy haciendo un intercambio	Je suis étudiant(e) en échange scolaire
Beidh mé anseo ar feadh míosa	Ich verbringe einen Monat hier	Sarò qui per un mese	Me quedaré un mes	Je resterai/serai ici pour un mois
Ar mhiste leat labhairt beagáinín níos moille?	Können Sie/Kannst du ein bisschen langsamer sprechen bitte?	Può parlare un po' più lentamente?	¿Puedes hablar un poco más despacio?	Pourriez-vous parler plus lentement? Peux-tu parler plus lentement?
Tá brón orm, ní thuigim.	Es tut mir Leid, ich verstehe nicht.	Mi dispiace, ma non ho capito.	Disculpa, no entiendo	Désolé(e), je ne comprends pas.
Cén chaoi a ndeirtear...?	Wie sagt man...?	Come si dice X in italiano?	¿Cómo se dice...?	Comment dit-on...?
Cad is ciall le X?	Was bedeutet X?	Cosa significa X?	¿Qué significa X?	Que signifie X?
Gabh mo leithscéal, an bhféadfá cabhrú liom?	Entschuldigen Sie bitte, können Sie mir helfen?	Scusi, mi può aiutare per favore?	Perdón, ¿podría ayudarme por favor?	Excusez- moi, pourriez-vous m'aider?
Is do shealsa atá sé.	Du bist dran	Tocca a te.	Te toca	C'est ton tour / votre tour / à toi / à vous maintenant
An féidir liom fiafraí díot...?	Darf ich bitte fragen...	Posso chiederti /chiederLe?	¿Puedo preguntar...?	Puis-je te/ vous demander... ?
An féidir liom dul ar dtús?	Darf ich zuerst... (+verb)	Posso andare prima?	¿Puedo pasar primero?	Est-ce que moi je peux commencer?
Aontaím/ easaontaím	Ich stimme zu/ich bin auch der Meinung Ich bin damit nicht einverstanden/Ich bin nicht der Meinung	Sono d'accordo/ Non sono d'accordo	Estoy de acuerdo/ No estoy de acuerdo	Je (ne) suis (pas) d'accord
I mo thuairim	Meiner Meinung nach...	Secondo me	En mi opinión	À mon avis
Conas a rachaidh tú ann?	Wie kommt man am besten dahin?	Come ci arriverai?	¿Cómo vas hasta allí?	Comment est-ce que tu y arriveras / vous y arriverez Comment vas-tu y arriver / allez-vous y arriver?
Cén t-am a bheidh lón ar siúl?	Um wie viel Uhr ist das Mittagessen?	A che ora è il pranzo?	¿A qué hora se come?	À quelle heure est le déjeuner?

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Gné: Scríbhneoireacht

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

- 1.20 **Tuairiscí gearra a scríobh faoi imeachtaí, faoi ghníomhaíochtaí agus faoi eispéiris phearsanta atá thart, atá ag tarlú faoi láthair nó a tharlóidh amach anseo**, mar aon le téacsanna samhlaíocha a scríobh
- 1.22 **Téacsanna a tháirgeadh** agus a chur in eagar **agus idirghníomhú le daoine eile ag scríobh agus teicneolaíochtaí digiteacha cuí in úsáid**

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire iontrálacha blag atá gearr agus simplí a scríobh

Is féidir leis an scoláire ríomhphoist agus teachtaireachtaí téacs atá gearr agus simplí a sheoladh chun faisnéis thábhachtach a chur in iúl

Is féidir leis an scoláire ríomhphoist atá gearr agus simplí agus ina gcuirtear buíochas in iúl a scríobh

Is féidir leis an scoláire an aimsir chaite agus an aimsir fháistineach a úsáid

Is féidir leis an scoláire cur síos a dhéanamh ar eachtraí atá thart

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Gearmáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
Iontráil blag	Blog-Eintrag	Il post sul blog	Una entrada de blog	Le billet d'un blog
Cliceáil anseo	Hier klicken	Clicca qui	Haz clic aquí	Cliquez ici
Nuashonraigh	Das Update (n) aktualisieren (v)	Aggiornare	Actualización	Mettre à jour (v) La mise à jour (n)
Rachaidh mé	Ich werde... gehen	Andrò	Iré	Je vais aller/J'irai
Chuaigh mé	Ich bin... gegangen	Sono andato/a	Fui	Je suis allé(e)
Feicfidh mé ar ball thú	bis später	Ci vediamo dopo / A presto	Hasta luego	À bientôt! à plus tard
Beidh cruinniú ann tar éis scoile	Es gibt nach der Schule eine Besprechung	C'è un incontro dopo scuola	Hay una reunión después del colegio	Il y a une réunion après l'école
Beidh sé mall nuair a bhainfidh mé an baile amach anocht	ich komme heute Abend etwas später nach Hause	Sarò tardi a casa stasera	Llegaré tarde a casa esta noche	Je rentrerai tard ce soir
Gheobhaidh mé an traein dheireanach	Ich fahre mit dem letzten Zug	Prenderò l'ultimo treno	Cogeré el último tren	Je prendrai le dernier train
Chaill mé an bus	ich habe den Bus verpasst	Ho perso l'autobus	Perdí el autobús	J'ai raté le bus
Go raibh maith agat/agaibh	Herzlichen Dank	Grazie	Gracias	Merci Je te/vous remercie
Bhain mé an-taitneamh as fanacht anseo	Der Austausch hat mir viel Spaß gemacht/sehr gut gefallen	Mi è piaciuto molto il mio soggiorno	Disfruté mucho de mi estancia	J'ai beaucoup aimé mon séjour.
Chuir mé feabhas mór ar mo chuid (spríoctheanga)	Ich habe meine Deutschkenntnisse viel verbessert	Ho migliorato molto il mio italiano	Mejoré mucho mi español	J'ai beaucoup amélioré mon français
Ba mhaith liom dul ar an turas seo/is maith liom bheith ar an turas seo mar...	Ich möchte/ich mache diese Reise/Fahrt gern weil...	Mi piacerebbe andare in questo viaggio perché.../Mi piace andare in questo viaggio perché...	Me gustaría hacer este viaje /Me gusta ir en este viaje...	J'aimerais/J'aime faire ce voyage parce que...

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Snáithe: Feasacht Teanga

Gné: An spriocheanga a chur i gcomparáid le teangacha eile atá ar eolas aige

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

2.5 **Gramadach agus stór focal na spriocheanga a chur i gcomparáid leo sin i dteangacha eile atá ar eolas aige, agus naisc agus idirdhealuithe á ndéanamh aige de réir mar is cuí**

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire cosúlachtaí agus difríochtaí a aithint i struchtúr teanga

Eiseamláirí samplacha:

Bíonn an t-ainmfhocal firinsneach nó baininsneach nó san uimhir iolra I nGearmáinis, bíonn an t-ainmfhocal firinsneach, baininsneach nó neodrach Thug mé faoi deara....

Tá an focal ar X cosúil leis an bhfocal air i dteanga Y

Gné: Machnamh a dhéanamh ar an dóigh a bhfoghlaimíonn sé teanga

Torthaí foghlama* (*Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí*)

2.7 **Faireachán agus measúnú a dhéanamh ar a fhoghlaim féin** ach úsáid a bhaint as aiseolas a fhaigheann sé chun **machnamh a dhéanamh** ar ar gá dó a dhéanamh chun feabhas a chur air agus **spriocanna a leagan síos le haghaidh feabhais**

Inniúlachtaí (*Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach*)

Is féidir leis an scoláire spriocanna foghlama aonair a leagan síos agus faireachán a dhéanamh orthu

Eiseamláirí samplacha:

Tá sé mar sprioc agam

Ag deireadh an mhalartaithe, tá súil agam go

Is deacair dom é seo mar ...

Bhain mé sult as a bheith ag obair air seo mar...

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Snáithe: Eolas Soch-Chultúrtha agus Feasacht Idirchultúrtha

Gné: Foghlaim faoi fhíricí ábhartha

Torthaí foghlama* (Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí)

3.2 Fíricí agus figiúirí a bhaineann le tír/tíortha na sprioctheanga a aimsiú agus a úsáid, mar shampla, sonraí staitistiúla, féilte, aireagáin, daoine cáiliúla

Inniúlachtaí (Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach)

Is féidir leis an scoláire taighde a dhéanamh ar fhíricí bunúsacha faoi thír/thíortha na sprioctheanga agus iad a úsáid

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Gearmáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
¹² Tá daonra X (líon na daoine) sa tír...	¹² Die Einwohnerzahl von X ist...	¹² La popolazione di X è...	¹² X tiene Y habitantes	¹² La population de X est...
Daoine cáiliúla ó thír X iad Y&Z	Y & Z sind berühmte Menschen/ Persönlichkeiten aus X	Y e Z sono persone famose di X	Y & Z son personas famosas de X	Y & Z sont des francophones célèbres
Is é/í X an ceoltóir/ banna is cáiliúla (sa sprioctheanga)...	Der bekannteste Sänger Deutschlands ist.../Die bekannteste Musikgruppe ist...	Il cantante / il gruppo più popolare è...	El grupo más popular en (TL) es.../ El -La cantante más popular es...	Le chanteur/ groupe francophone le plus populaire est ...
Féile	Das Fest/Das Festival	Il festival	Festival	Un festival
Chun X a cheiliúradh...	Feiern	Festeggiare...	Celebrar...	Célébrer/fêter

Gné: Cultúr a thíre dúchais féin a chur i gcomparáid le cultúr na tíre/dtíortha a bhaineann leis an sprioctheanga**Torthaí foghlama*** (Ón tSonraíocht do Nuatheangacha Iasachta na Sraithe Sóisearaí)

3.9 A aithint go dtéann difríochtaí cultúrtha i bhfeidhm ar chaidreamh sóisialta, amhail beannachtaí agus bia a ithe le chéile

Inniúlachtaí (Bunaithe ar an gCreat Comhchoiteann Tagartha Eorpach)

Is féidir leis an scoláire difríochtaí cultúrtha agus sóisialta a aithint

Eiseamláirí samplacha:

Gaeilge	Gearmáinis	Iodáilis	Spáinnis	Fraincis
¹² I dtír X, beannaíonn daoine dá chéile le...	¹² In X grüßt man sich...	¹² In Italia, la gente si saluta...	¹² En X la gente se saluda...	¹² En /au/aux (dans le pays) X, on se salue:
Pógadh	mit einem Kuss	Baciandosi	Besándose	En faisant la bise
Lámha a chroitheadh	indem man sich die Hand schüttelt	Stringendosi la mano	Dándose la mano	En se serrant la main
Maireann an lá scoile i dtír X ó Y (a chlog) go Z (a chlog)	Der Schultag in X ist...	Il giorno di scuola è ...	Un día de colegio en X es...	La journée scolaire en X est...
I dtír X, itear an príomhbhéile ag Y a chlog	in X isst man das Hauptessen/die Hauptmahlzeit um... Uhr	In Italia, il pasto principale è alle ore X	En X la comida principal se come a las...	En / au /aux X, on prend le repas principal à Yh

¹² D'fhéadfaí na nithe seo a dhéanamh sa sprioctheanga agus a bhunú ar fhaisnéis a gnóthaíodh mar chuid de Thoradh Foghlama 3.2 sa snáithe soch-chultúrtha

* Tabhair faoi deara go léiríonn na focail i gcló trom an chuid is tábhachtaí de na torthaí foghlama.

Aguisín B:

Leibhéal Chomhchoiteanna Tagartha an Chreata Chomh- choitinn Tagartha Eorpaigh – scála domhanda

Úsáideoir Inniúil

- C2** Is féidir leis beagnach gach rud a chloiseann nó a léann sé a thuiscint. Is féidir leis achoimre a dhéanamh ar fhaisnéis a fhaightear ó fhoinsí difriúla labhartha agus scríofa, agus argóintí agus cuntais a athinsint i gcur i láthair comhleanúnach. Is féidir leis é féin a chur in iúl gan réamhsmaoineamh, go líofa agus go beacht, agus miondifríochtaí céille a chur in iúl go cruinn is cuma cé chomh casta is atá na cúinsí.
- C1** Is féidir leis raon leathan téacsanna atá casta agus fada a thuiscint, agus an bhunbhrí intuigthe a aithint. Is féidir leis é féin a chur in iúl go líofa agus gan réamhsmaoineamh, gan nathanna cainte a chuardach go follasach. Is féidir leis teanga a úsáid go solúbtha agus go héifeachtach chun críocha sóisialta, acadúla agus gairmiúla. Is féidir leis téacs atá soiléir, dea-struchtúrtha agus mionsonraithe a tháirgeadh ar ábhair chasta, agus úsáid rialaithe as patrúin eagraíochtúla, as nascairí agus as seifteanna comhtháite a thaispeáint.

Úsáideoir Neamhspleách

- B2** Is féidir leis na príomhsmoainte a thuiscint i dtéacsanna casta a bhaineann le topaicí nithiúla agus le topaicí teibí araon, lena n-áirítear díospóireachtaí teicniúla ina shainréimse spéise féin. Is féidir leis caidreamh a dhéanamh go measartha líofa agus gan réamhsmaoineamh, a fhágann go mbíonn sé in ann caidreamh rialta a dhéanamh le cainteoirí dúchais gan mórán stró ar cheachtar acu. Is féidir leis téacs atá soiléir agus mionsonraithe a tháirgeadh ar raon leathan ábhar agus míniú a thabhairt ar thuairim ar cheist thráthúil, agus na buntáistí agus na míbhuntáistí a bhaineann le roghanna éagsúla á gcur in iúl aige.
- B1** Is féidir leis na príomhphointí a thuiscint i ngnáthchaint shoiléir agus chaighdeánach ar chúrsaí coitianta a bpléitear go rialta leo san áit oibre, ar scoil, le linn caitheamh aimsire, etc. Is féidir leis déileáil le formhór na gcásanna ar dóigh dóibh teacht chun cinn agus é ag taisteal i gceantar ina labhraítear an teanga. Is féidir leis téacs atá simplí agus nasctha a tháirgeadh ar thopaicí a bhfuil cur amach aige orthu nó a bhfuil spéis phearsanta aige iontu. Is féidir leis trácht a dhéanamh ar eispéiris, ar eachtraí, ar mhianta, ar ábhair dhóchais agus ar uaimhianta agus cúiseanna achoimre a thabhairt le tuairimí agus le pleananna agus mínithe achoimre a thabhairt orthu.

Úsáideoir Bunúsach

- A2** Is féidir leis abairtí agus nathanna cainte coitianta a bhaineann le réimsí lena ngabhann an ábharthacht is láithrí a thuiscint (m.sh. faisnéis an-bhunúsach phearsanta agus teaghlaigh, siopadóireacht, an ceantar áitiúil, fostaíocht). Is féidir leis cumarsáid a dhéanamh le linn gnáth-thascanna simplí nuair nach bhfuil i gceist iontu ach malartú faisnéise díreach agus simplí maidir le gnáthchúrsaí coitianta. Is féidir leis cur síos a dhéanamh i dtéarmaí simplí ar ghnéithe dá chúlra, dá gharthimpeallacht agus de cheisteanna a bhaineann le riachtanas láithreach.
-
- A1** Is féidir leis nathanna cainte laethúla agus coitianta a thuiscint agus a úsáid mar aon le habairtí an-bhunúsach a úsáidtear chun riachtanais de chineál nithiúil a shásamh. Is féidir leis é féin agus daoine eile a chur in aithne agus ceisteanna a chur agus a fhreagairt faoi shonraí pearsanta, amhail an áit a bhfuil sé ina chónaí, daoine a bhfuil aithne aige orthu agus rudaí atá aige. Is féidir leis caidreamh a dhéanamh ar bhealach simplí le duine eile fad a labhraíonn an duine sin go mall agus go soiléir agus atá sé sásta cuidiú a thabhairt dó.

Aguisín C:

Na Leibhéil Chomhchoiteanna Tagartha – an eangach féinmheasúnaithe

Tuiscint

Éisteacht

- A1 Is féidir liom focail choitianta agus frásaí an-bhunúsacha mar gheall orm féin, ar mo theaghlach agus ar mo gharthimpeallacht nithiúil a aithint nuair a labhraíonn daoine go mall agus go soiléir.
- A2 Is féidir liom frásaí agus an stór focal is airde minicíocht a bhaineann le réimsí lena ngabhann an ábharthacht phearsanta is láithrí a thuiscint (m.sh. faisnéis an-bhunúsach phearsanta agus teaghlaigh, siopadóireacht, an ceantar áitiúil, fostaíocht). Is féidir liom an príomhphointe a thuiscint i dteachtaireachtaí agus i bhfógraí atá gearr, soiléir agus simplí.
- B1 Is féidir liom na príomhphointí a thuiscint i ngnáthchaint shoiléir agus chaighdeánach ar chúrsaí coitianta a bpléitear go rialta leo san áit oibre, ar scoil, le linn caitheamh aimsire, etc. Is féidir liom an príomhphointe a thuiscint i mórán clár raidió agus teilifíse ar chúrsaí reatha nó ar thopaicí a bhfuil spéis phearsanta nó ghairmiúil agam iontu nuair a dhéantar na pointí go meartha mall agus go soiléir.
- B2 Is féidir liom caint fhada agus léachtaí fada a thuiscint agus línte argóinte casta a leanúint fad atá cur amach réasúnta agam ar an topaic. Is féidir liom formhór na gclár nuachta agus cúrsaí reatha ar an teilifís a thuiscint. Is féidir liom formhór na scannán sa chanúint chaighdeánach a thuiscint.
- C1 Is féidir liom caint fhada a thuiscint fiú amháin i gcás nach bhfuil struchtúr soiléir uirthi agus i gcás gur intuigthe atá an caidreamh, agus ní curtha in iúl go follasach. Is féidir liom cláir theilifíse agus scannáin a thuiscint gan mórán dua.
- C2 Níl aon deacracht agam aon chineál teanga labhartha a thuiscint, bíodh sí beo nó craolta, fiú amháin i gcás go labhraítear ag luas tapa an chainteora dhúchais, fad atá roinnt ama agam chun dul i dtairní ar an mblas.

Nuathangacha
Iasachta na Sraithe
Sóisearaí

**Aguisín C: Na Leibhéal
Chomhchoiteanna
Tagartha – an eangach
féinmheasúnaithe**

Léitheoireacht

- A1 Is féidir liom ainmneacha coitianta, focail choitianta agus abairtí an-simplí a thuiscint, mar shampla, iad sin ar fhógraí agus ar phóstaí nó i gcatalóga.
- A2 Is féidir liom téacsanna atá simplí agus an-ghearr a léamh. Is féidir liom faisnéis atá sonrath agus intuatha a fháil in ábhar simplí agus laethúil amhail fógraí, réamheolairí, biachláir agus amchláir agus is féidir liom litreacha pearsanta atá gearr agus simplí a thuiscint.
- B1 Is féidir liom téacsanna ina bhfuil focail laethúla ardmhínicíochta nó focail atá bainteach le hobair den chuid is mó a thuiscint. Is féidir liom cur síos ar eachtraí, ar mhothúcháin agus ar mhianta i litreacha pearsanta a thuiscint.
- B2 Is féidir liom ailt agus tuarascálacha a léamh a bhaineann le fadhbanna na linne seo agus ina nglacann na scríbhneoirí dearcthaí nó tuairimí ar leith. Is féidir liom prós liteartha na linne seo a thuiscint.
- C1 Is féidir liom téacsanna fíorasacha agus liteartha atá fada agus casta a thuiscint agus idirdhealuithe ó thaobh stíle de a aithint. Is féidir liom ailt speisialaithe agus treoracha fada agus teicniúla a thuiscint, fiú amháin i gcás nach mbaineann siad le mo réimse spéise.
- C2 Is féidir liom beagnach gach cineál den teanga scríofa a thuiscint, lena n-áirítear téacsanna teibí atá casta ó thaobh struchtúir nó teangeolaíochta de amhail lámhleabhair, ailt speisialaithe agus saothair liteartha.

Labhairt**Idirghníomhú cainte**

- A1 Is féidir liom caidreamh a dhéanamh ar bhealach simplí fad atá an duine eile sásta rudaí a athrá nó a rá ar shlí eile ag luas cainte níos moille agus cabhrú liom an rud atá i gceist agam a rá. Is féidir liom ceisteanna simplí a chur agus a fhreagairt faoi riachtanais láithreacha nó faoi thopaicí a bhfuil dea-chur amach agam orthu.
- A2 Is féidir liom cumarsáid a dhéanamh le linn gnáth-thascanna simplí nuair nach bhfuil i gceist iontu ach malartú faisnéise díreach agus simplí maidir le topaicí agus le gníomhaíochtaí coitianta. Is féidir liom caidreamh sóisialta an-ghearr a láimhseáil, cé nach dtuigim mo dhóthain de ghnáth chun an comhrá a choinneáil ar siúl mé féin.
- B1 Is féidir liom déileáil le formhór na gcásanna ar dóigh dóibh teacht chun cinn agus mé ag taisteal i gceantar ina labhraítear an teanga. Is féidir liom dul isteach gan ullmhúchán i gcomhrá faoi thopaicí a bhfuil cur amach agam orthu, faoi thopaicí a bhfuil spéis phearsanta agam iontu nó faoi thopaicí a bhaineann leis an saol laethúil (m.sh. cúrsaí teaghligh, caitheamh aimsire, cúrsaí oibre, cúrsaí taistil agus cúrsaí reatha).
- B2 Is féidir liom caidreamh a dhéanamh go measártha líofa agus gan réamhsmoineamh, a fhágann go mbím in ann caidreamh rialta a dhéanamh le cainteoirí dúchais. Is féidir liom páirt ghníomhach a ghlacadh i ndíospóireacht i gcomhthéacsanna coitianta agus mo thuairimí a leagan amach agus údar a chur leo.
- C1 Is féidir liom mé féin a chur in iúl go líofa agus gan réamhsmoineamh, gan nathanna cainte a chuardach go follasach. Is féidir liom teanga a úsáid go solúbtha agus go héifeachtach chun críocha sóisialta agus gairmiúla. Is féidir liom smaointe agus tuairimí a chur i bhfocail go beacht agus mo thuairimí a nascadh le tuairimí cainteoirí eile.
- C2 Is féidir liom páirt a ghlacadh gan dua in aon chomhrá nó in aon díospóireacht agus tá dea-chur amach agam ar nathanna dúchasacha agus ar leaganacha canúnacha. Is féidir liom mé féin a chur in iúl go líofa agus miondífriochtaí céille a chur in iúl go beacht. Má tharlaíonn sé go bhfuil fadhb agam, tá sé ar mo chumas gabháil siar ar an méid atá ráite agam agus athstruchtúrú a dhéanamh air gan dua ionas gur ar éigean a thugann daoine eile faoi deara é.

Labhairt

- A1 Is féidir liom frásaí agus abairtí simplí a úsáid chun cur síos a dhéanamh ar m'áit chónaithe agus ar na daoine atá ar aithne agam.
- A2 Is féidir liom sraith frásaí agus abairtí a úsáid chun cur síos a dhéanamh i dtéarmaí simplí ar mo theaghlach agus ar dhaoine eile, ar mo dhálaí maireachtála, ar mo chúlra oideachasúil agus ar an bpost atá agam anois nó a bhí agam le déanaí.
- B1 Is féidir liom frásaí a nascadh le chéile ar bhealach simplí chun cur síos a dhéanamh ar eispéiris agus ar eachtraí, ar mo mhianta, ar m'ábhair dhóchais agus ar m'uailmhianta. Is féidir liom cúiseanna achoimre a thabhairt le tuairimí agus le pleananna agus mínithe achoimre a thabhairt orthu. Is féidir liom scéal nó plota leabhair nó scannáin a insint agus cur síos a dhéanamh ar an gcaoi ar mhóthaigh mé fúthu.
- B2 Is féidir liom cur síos atá soiléir agus mionsonraithe a dhéanamh ar raon leathan ábhar a bhaineann le mo réimse spéise. Is féidir liom míniú a thabhairt ar thuairim ar cheist thráthuil, agus na buntáistí agus na míbhuntáistí a bhaineann le roghanna éagsúla á gcur in iúl agam.
- C1 Is féidir liom cur síos atá soiléir agus mionsonraithe a dhéanamh ar ábhair chasta, áit a gcuirim fothéamaí san áireamh, a bhforbraím pointí ar leith agus a dtagaim ar chonclúid chuí ag an deireadh.
- C2 Is féidir liom cur síos nó argóint a chur i láthair go soiléir agus go réidh i stíl atá oiriúnach don chomhthéacs agus a bhfuil struchtúr loighciúil agus éifeachtach uirthi a chabhraíonn leis an bpáirtí eile pointí tábhachtacha a thabhairt faoi deara agus cuimhneamh orthu.

Scribhneoireacht**Scribhneoireacht**

- A1 Is féidir liom cárta poist atá gearr agus simplí a scríobh, mar shampla, chun beannachtaí laethanta saoire a thabhairt. Is féidir liom mo shonraí pearsanta a chomhlánú ar fhoirmeacha, mar shampla, m'ainm, mo náisiúntacht agus mo sheoladh a scríobh ar fhoirm chlárúcháin óstáin.
- A2 Is féidir liom nótaí agus teachtaireachtaí atá gearr agus simplí a scríobh maidir le hábhair a bhaineann le riachtanais láithreacha. Is féidir liom litir atá pearsanta agus an-simplí a scríobh, mar shampla, chun buíochas a ghabháil le duine as rud éigin.
- B1 Is féidir liom téacs atá simplí agus nasctha a scríobh ar thopaicí a bhfuil cur amach agam orthu nó a bhfuil spéis phearsanta agam iontu. Is féidir liom litreacha pearsanta a scríobh ina ndéantar cur síos ar eispéiris agus ar rudaí a thug mé faoi deara.
- B2 Is féidir liom téacs atá soiléir agus mionsonraithe a scríobh ar raon leathan ábhar a bhaineann le mo réimsí spéise. Is féidir liom aiste nó tuarascáil a scríobh ina gcuirtear faisnéis ar aghaidh nó ina dtugtar cúiseanna le tacú le tuairim ar leith nó le cur ina coinne. Is féidir liom litreacha a scríobh ina dtarraingítear aird ar an tábhacht phearsanta a bhaineann le heachtraí agus le heispéiris.
- C1 Is féidir liom mé féin a chur in iúl i dtéacs atá soiléir agus dea-struchtúrtha, agus tuairimí a chur in iúl go measartha domhain. Is féidir liom scríobh faoi ábhair chasta i litir, in aiste nó i dtuarascáil, agus béim a chur ar na pointí is dóigh liomsa a bheith ar na cinn is tábhachtaí. Is féidir liom stíl a roghnú atá oiriúnach don léitheoir atá i gceist.
- C2 Is féidir liom téacs atá soiléir agus réidh a scríobh i stíl oiriúnach. Is féidir liom litreacha, tuarascálacha nó ailt atá casta a scríobh, áit a gcuirtear cás a bhfuil struchtúr loighciúil agus éifeachtach air i láthair a chabhraíonn leis an bpáirtí eile pointí tábhachtacha a thabhairt faoi deara agus cuimhneamh orthu. Is féidir liom achoimrí agus léirmheasanna a scríobh ar shaothair ghairmiúla nó ar shaothair liteartha.

